

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Vseh ljudi šteje Jugoslavija skoro 14 milijonov

Žensk je za blizu 142.000 več kakor pa moških — Prebivalstvo je v zadnjih desetih letih naraslo za skoro dva milijona duš

Letos se je vršil popis vsega prebivalstva Jugoslavije, ki je bil nedavno zaključen. Iz popisa je razvidno, da je prebivalstvo Jugoslavije v razdobju desetih let naraslo skoro za dva milijona duš, to je za 16,23 %. V nastopnem prinašamo pregled prebivalstva v vseh banovinah:

Dravska banovina: površina 15.936 kvadratnih kilometrov, prebivalcev 1.120.549, od tega 540.162 moških in 580.387 žensk, gospodinjstev 251.734. Porast v zadnjih desetih letih 7,97 % ali številčno 8711 prebivalcev. Na 1 kvadratni kilometer pride 70,32 prebivalca (pred 10 leti 65,12). Na eno gospodinjstvo odpadejo 4,84 osebe (pred 10 leti 4,89).

Savska banovina: 2.605.633 prebivalcev; na kvadratni kilometer 70,16 prebivalca.

Vrbaska banovina: 1.008.190 prebivalcev; na kvadratni kilometer 40,54 prebivalca.

Primorska banovina: 882.920 prebivalcev; na kvadratni kilometer 45,19 prebivalca.

Drinska banovina: 1.695.073 prebivalcev; na kvadratni kilometer 57,24 prebivalca.

Zetska banovina: 910.350 prebivalcev; na kvadratni kilometer 29,61 prebivalca.

Dunavska banovina: 2.510.220 prebivalcev; na kvadratni kilometer 70,60 prebivalca.

Moravska banovina: 1.452.977 prebivalcev; na kvadratni kilometer 55,42 prebivalca.

Vardarska banovina: 1.656.348 prebivalcev; na kvadratni kilometer 42,60 prebivalca.

Uprava grada Beograda: 291.738 prebivalcev; na kvadratni kilometer 1205,53 prebivalca.

Vsega skupaj meri kraljevina Jugoslavija 248.665 kvadratnih kilometrov, število prebivalstva pa znaša 15.929.988, in sicer 6.894.091 moških in 7.035.897 žensk. V primeru z letom 1921. je prebivalstvo naraslo skoro za dva milijona. Takrat je namreč znašalo število prebivalstva 11.984.911. Točno označeno je naraslo prebivalstvo za 1.945.077, oziroma za 16,23 %. Na en kvadratni kilometer pride sedaj 56,02, leta 1921. pa 48,20 prebivalca.

Izmed banovin izkazuje največji porast drinska, nato pa slede vrbaska, moravska, vardarska in zetska banovina, ki se približujejo povprečniku za vso kraljevino, izpod povprečnika pa je poraslo prebivalstvo v primorski, savski, dunavski, a najnižji porast izkazuje dravska banovina.

Po banovinah so najbolj gosto naseljene dunavska, dravska in savska banovina, nato pa slede drinska, moravska, vrbaska, primorska, vardarska in zetska.

V celoti je v Jugoslaviji 141.806 žensk več kakor moških, tako da prde na 1000 moških 1021 žensk.

Kmetske stavbe in zdravstvo

Prostorna, svetla in snažna bivališča so domovi zdravja — Lične vasi vidi rad tudi tujec

Zadnja «Domovina» piše o zdravstvenem pouku na deželi in vzpodbuja društva in druge činitelje, da zastavijo vse sile v izboljšanje zdravstvenih razmer na deželi. Želeti bi le bilo, da bi tak poziv ne ostal glas vpijočega v puščavi.

Zdravstvene razmere na deželi, četudi so se precej izboljšale v zadnjih desetletjih, so še vedno zelo pomanjkljive. Predvsem so glede na zdravstvo odločilnega pomena kmetske stavbe. Dobe se še bivališča, ki so v zdravstvenem oziru skrajno pomanjkljiva. So to prava gnezda povzročiteljev bolezni, predvsem jetike.

Tu pa tam, kjer sicer poslojja ustrezajo zdravstvenim zahtevam, pa ljudje tako spoštujejo snago, da zopet trpi zdravje. So hiše, v katerih so tla popolnoma zamazana od blata in pljunkov in se le redko očistijo. Ni čudno, če je v takih hišah navadno doma jetika.

Prav pozdravljati je, če si postavi kmet lepo bivališče, ustrezajoče vsem njegovim potrebam in zahtevam in zadovoljujoče tudi zdravstvene zahteve glede na svetlobo in zračnost. Važno je, da poslojje ne kaže samo na zunaj bahavega lica, nego da je predvsem

znotraj ustrezajoče: z dovolj velikimi in svetlimi prostori. Vse to pa tudi ne pomaga, če ne vlada v hiši potrebna snaga in če se sobe ne zračijo dovolj.

V mnogih krajih se dobi poleg razdrapane hiše lep moderen hlev. Že prav, da ima tudi živina primerne prostore, dovolj zraka, svetlobe in snage, vendar pa je človek prvi, ki mora imeti primerno stanovanje. Za vsako družino je največja sreča, če kraljuje v njej zdravje, če so otroci jedri in čvrsti kakor dren. Taki otroci so kmetu najboljša in največja opora. V zaduhlih, temnih in tesnih prostorih brez zraka, svetlobe in snage ne bo odrasel zdrav in odporen rod. V takih domovih sta doma le bolezen in zgodnja smrt.

Zato je predvsem skrbeti, da se izboljšajo na deželi stanovanjske razmere, kjer je to potrebno. Lepo in snažno bivališče pa ni potrebno samo za zdravje, nego dene dobro tudi očesu. Tujec, ki pride pred kmetsko hišo in stopi v njo, pa vidi, kakšen red in snaga vladata v njej, ima takoj sklenjeno sodbo o skrbnem gospodarstvu in omiki njenih stanovalcev, zakaj stanovanje je ogledalo človeka, njegove omike in pridnosti.

Če naposled računamo še z naraščanjem tujskega prometa v naši ožji domovini, moramo še tem bolj gledati na ličnost in snažnost kmetijskih vasi, ker le taka selišča bodo privabljala v naše po narodi lepe in zdrave kraje tujce, ki bodo puščali pri nas denar. P.

Kako rešujemo utopljenca

Komaj se je začela kopalna sezona, že prihajajo poročila o utopljenicah. Zakaj pa človek utone? Mnogo je takih primerov, ko skoči razgret nespametnik v vodo, ne da bi se prej ohladil, in utone, ker ga je zadela kap. Takemu ni mogoče pomagati in je ves trud z umetnim dihanjem zaman.

Drugače pa je z drugimi utopljenici, ki ne znajo plavati, ali jih pa prime zaradi naporenega plavanja krč, da omagajo in izginejo v valovih. Takim nesrečnikom se da še vedno pomagati in jih more več človek rešiti pred smrtjo.

Če vidite, da se kdo potaplja, naj skoči brž na pomoč najboljši plavač, nikar pa naj ne skuša reševati utaplajočega se nesrečnika človek, ki sam ne zna dobro plavati, ker samo poveča zmešnjavo. Kakor je hitra pomoč pri teh nezgodah odločilnega pomena, tako je tudi reševanje nevarno za reševalca. Le-ta ne sme nikdar pustiti, da se ga utopljenec v smrtnem strahu oklene, ker se bo le težko izmotal iz smrtnega objema.

Glavne zapovedi za kopalce so te-le: Ne hodi se nikoli sam kopat, čeprav si dober plavač! Ne kopaj se na nevarnih krajih, čeprav si dober plavač! Ne skakaj razgret v vodo, temveč počakaj, da se dobro ohladiš! Hiti na pomoč ljudem, ki se utapljujejo, a bodi previden, da ne postaneš sam utopljenčeva žrtev. Ne postavlaj utopljenca na glavo, da odteče voda! Na trebuh ga položi na breg, da leži utopljenčeva glava malo navzdol! Ne opusti prehitro oživljevalnih poizkusov z umetnim dihanjem! Če eden obnemore pri tem delu, naj nadaljujejo drugi. Niso namreč redki primeri, da so prišli k sapi utopljenici šele po celournem vztrajnem umetnem dihanju.

Praprotno seme

Pravljica za današnje dni

Takole na kresni večer ob polnoči, ko človek lahko sliši živalski govor, če ima nevede pri sebi praprotno seme, sem se obiral okrog domačih hlevov in čakal, če se bo pravljica morda le uresničila. Začel sem dremati, legel sem v seno in tedaj me je obil mrzel pot in lasje so se mi naježili, ko se je naenkrat oglasil domači čuvaj Miško s človeškim glasom in zavpil proti sosedovemu Sultanu: «Vražji kontumac! Ves dan si na verigi, da te žge solnce kakor kamen na cesti. Otroci so mi zvrnili že popoldne posodo z vodo. Vsi so bili pri delu in nihče ni videl, kako sem bil žejen. Že-jen, že-jen, že-jen...»

Dvignil sem se in prinesel psu vode. Vesel me je hišni čuvaj obližnil po roki in se po-

hvalil Sultanu: «Naš gospodar Janez ima pa menda praprotno seme pri sebi. Pravkar mi je prinesel vode. Če ga ima, bo še čul nocoj prav bridke besede.»

Radovednost je premagala prvotno ospulost in krenil sem proti svinjaku. Mladiči so globoko sopli v spanju, stari prasici sta se pa menili po tihem: «Ljudje so pa res trapasti. Pred dnevi je privedel gospodar Janez s seboj nekoga, kateremu je rekal vedno gospod, pa ni bil mesar. Veš, kaj je rekel gospod? Dobro krmite pršutnike! Ko bodo pa po 60 kg težki, jih prodajte. Kako si kaj tak človek predstavlja naše življenje? V zatohlih svinjakah se dušimo v smradu, vlagi in nesnagi. Še za travo je pičla. Kar z vodo nas pitajo. Pa zrasi za pršutnika, če moreš!»

Na gredah nad svinjakom so kramljale kokiši: «Poletni neznozna vročina na teh svistih, pozimi ti pa roža zmrzuje, da je vsa višnjeva. Namesto da bi nasula zrnja, te požene gospodinja na travnik. Trava da malo jajc. Da smo za samo škodo pri hiši, se pogovarjajo. Samo čemu, čemu nas redijo?» je vzdihovala stara puta. «Čemu, čemu, čemu?» je pritrjevala vsa čreda.

Tiho sem se priplazil pred hlev. «Ves sem ožuljen od slabega komata, trde lucerne so mi navalili v gare. Kako boš jedel, če si žejen. Nemaren je gospodar, ko sili sina šolarja, da nas napaja. Revše seveda ne more prinesiti toliko vode. Če zarezgeš od žeje, pa slišiš besede: 'Spočit je'. So pa že krave na boljšem, ki tako dolgo mukajo, da se jih le kdo usmili», je tožil konj.

«Seveda smo na boljšem!» se je oglasila Sivka, «ko vso zimo samo slamo otepljemo, da smo suhe kakor skledniki. Potem pa molzil Sosed je hvalil zadnjič na dvorišču svoje montafonke. Tudi me bi prav tako molzle, če bi nas tako krmili kakor montafonke. Pa muhe, muhe! Noč pa dan te grizejo, da je groza. Nekaj je pravila gospodinja dekli, da je čitala v 'Domovini' glede muh. Pa saj veš: pri enem ušesu noter, pri drugem ven.»

«Meni se pa prav dobro godi pri sladki deteljici», se je pohvalil teliček.

«Si pač teliček! Ko odraseš, boš že videl. Kako smrdi seno, ki ga moči dež ves teden na travniku, ker ga v nedeljo na zapoved raz prižnico gospodar ni smel spraviti. Če bi tisti, ki

brani v nedeljo nujno delo, jedel ta gnoj, bi drugače govoril!» je pristavila Muza.

Toliko jih pa že dolgo nisem slišal, gospod urednik. Vso uro sem jih še poslušal, potem sem se pa zbudil. Če bi mogel, bi takele sanje prav rad posodil onim, ki jih posebno nujno potrebujejo. —a.

Politični pregled

Z ukazom Nj. Vel. kralja 19. t. m. so se izvršile

v vladj izpremembe

in so bili postavljeni: dr. Kosta Kumanudi za ministra za trgovino in industrijo, dr. Stanko Šibenik za ministra za šume in rudnike, inž. Dušan Serbec za ministra za gradbe, dr. Stanko Šverljuga za ministra brez portfelja, dr. Nikola Preka za ministra brez portfelja, Mirko Neudorfer za ministra kmetijstvo, dr. Djordje Djurić, poslanik v Londonu, za finančnega ministra, dr. Marko Kostrenčić, vseučilišni profesor v Zagrebu, za ministra za socialno politiko in narodno zdravje.

Te izpremembe so bile izvršene

v popolnem soglasju vseh članov kabineta.

Narekovala pa jih je potreba še izdatnejšega in soglasnejšega dela na vseh gospodarskih vprašanjih, ki jim vlada posveča največjo pažnjo.

Ostavka Juraja Demetrovića, dosedanega ministra za trgovino in industrijo, je bila sprejeta, ker Demetrović ni soglašal z izpremembo resora. Z ukazom Nj. Vel. kralja 19. t. m. je bil odlikovan g. Juraj Demetrović, minister na razpoloženju, s Karagjorgjevo zvezdo II. stopnje.

V nedeljo so se vršile

v Bolgariji parlamentarne volitve, pri katerih je doživela vlada silen poraz.

Opozicija si je priborila kljub nasiljem vladnih strank in makedonstvujuščih skoro dvotretjinsko večino. Ta poraz je znamenje, da je nezadovoljstvo v Bolgariji doseglo vrhunec in da bo morala bolgarska državna politika ubrati druga pota. Po uradnih podatkih so dobili samo v Sofiji: narodni blok (opozicija) okrog 22.000, vlada okrog 13.000 in neodvisne delavske stranke okrog 9000 glasov. Spričo takega poraza je ministrski predsednik Ljapčev baje že podal ostavko celotne vlade. Sodi se, da bo dobil mandat za sestavo nove vlade vodja opozicije Malinov.

Prihajala so kmetska dekleta, pa tudi mestne gospodične; vpraševale so za službo in se priporočale. Pozneje so se pojavile gospe in gospodje, ki so iskale poslov: kuharice, sobarice, postrežnice, pestunje in služkinje za domača dela. Izbirali so take, ki so bile že vajene mesta, in so zahtevali izpričevala. Dobrim kuharicam so obehtali prav lepo plačo.

Julka je bila šele začetnica, zato je ni nihče pogledal. Njeno vedenje še ni bilo uglajeno, jezik se ji je nerodno zapletal. Videla je pred seboj dekleta, gibčna in izurjena v mestnem gospodinjstvu; govorila so celo tuje jezike. A vendar se jim ni posrečilo najti primerne zaposlitve. Skoro se je že kesala, ker se je podala v tuje mesto. Zakaj ni ostala na kmetih, čeprav za navadno dekle!

Potekla je polovica dneva. Uradnica jo je prijazno odslovila in zaprla pisarno. Pozvala jo je, naj se oglasi popoldne.

Zavila je v ulico, ki je vodila v sredino mesta. Mimo nje so dirjali vozovi, ljudje so jo dohajali in srečevali. Nihče se ni zmenil za siroto, nikogar ni poznala. Sempatja je obstala pred izložbo in občudovala lepoto in bogastvo. Kako visoke so se ji videle palače, ona pa je bila tako mala in priprosta. Ali bo mogla živeti sirota v okrilju tolikega razkošja? Tudi v Razorju je bila osamljena in zapuščena; vendar pa je bilo tamkaj vse bolj toplo in domače.

Zazvonilo je poldne. Julka ni vedela, da je dospela blizu cerkve. Srce se ji je tajalo, mehki ob-

Predsednik Zedinjenih držav Hoover je poslal poslanikom interesiranih evropskih držav sporočilo, da

ameriška vlada predlaga enoletno odgoditev vseh plačil vojnih in obnovitvenih dolgov.

Odgoditev bi se nanašala tako na obresti kakor na amortizacijske kvote. Vlada Zedinjenih držav je pripravljena izvršiti ta predlog, ako tudi vse važnejše upniške države v Evropi pristanejo na enoletno odgoditev. Namen tega koraka je,

da se posveti prihodnje leto gospodarski okrepitvi sveta.

Hoover pravi v svojem poročilu, da bi ta odgoditev bila predvsem koristna Evropi, ki je po gospodarski krizi mnogo bolj prizadeta kakor Amerika. Predlog Hooverja se tiče zlasti najvažnejše upniške države Francije, od katere je torej v prvi vrsti odvisno, ali bo predlog dobil življenjsko moč.

Italijanski tisk in vatikansko glasilo se še vedno mnogo bavita

s sporom med italijanskim fašizmom in papežem.

Vse kaže, da ta spor še dolgo ne bo poravnal. V nedeljo je sprejel papež 700 članov kongregacije za versko propagando in izjavil v svojem govoru, da je prejelo 9000 fašističnih organizacij nalog, naj nadzorujejo delovanje Katoliške akcije. Po časopisnih poročilih je označil papež ta čin fašističnih organizacij za vohunstvo. Dejal je, da ga tolažita sočutje in podpora vsega katoliškega sveta in velikega dela nekatolikov. Politični krogi mislijo, da bodo te besede zelo otežile pogajanja za sporazum med cerkvijo in italijansko državo.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

STRNIŠČNE RASTLINE POTREBUJEJO LAHKO RAZTOPNA GNOJILA.

Veliko oporo našim malim posestvom dajejo strniščne rastline, ker jim pripomorejo na istem prostoru do dveh letnih pridelkov. Na malih posestvih je to največjega pomena ne le zaradi tega, ker jim omogočajo večje letne dohodke, ampak tudi zaradi tega, ker jim pomagajo iz stiske, če je bil pridelek poškodovan

čutki so jo vabili v svetišče. Priporočiti se je hotela božjemu varstvu in prositi za srečo, katere ni bila deležna v domačem kraju.

Sedla je v klop pred oltarjem. Nekaj časa je molila, potem se ji je zadržalo. V duhu je pohitela nazaj domov v rodno kočjo. Pred seboj je uzrla Ivana z otožnim obrazom. Celo v sanjah je zatisnila oči, misliti nanj se ji je zdelo grešno za svežem kraju. Tukaj mora pozabiti na vse, tudi na gostilno, čeprav ni ves dan še ničesar zaužila.

Deska pod nogami je glasno zaškripala. Julka se je vzdramila in se ozrla krog sebe. K njej se je priplazila zanemarjena deklina, ki je njeno culico poželjivo ogledovala. Ze je iztegnila roko, da bi si jo prilastila. Tedaj se je upognila deska in malopridnica je zbežala.

Poštenemu dekletu se je gnusilo tako početje. Tem bolj goreče se je priporočila nebesom, naj jo ohranijo na pravi poti. Rajši naj umrje, kakor bi se morala kdaj tako daleč izpozabiti.

V posredovalnici za službe ni bilo popoldne nikake izpremembe. Služkinje so zopet prihajale in odhajale z naslovi gospodarjev. Gibčna uradnica se je klanjala milostivim gospem in odzdravljala strankam. Vmes se je čulo brnjenje telefona.

Za Julko še vedno ni bilo primerne zaposlitve. Tiho je sedela na klopi in čakala, kdaj ji bo kdo privoščil besedo. Posredovalka je imela obilo posla; njen razgovor s služkinjami je bil navadno kratek, dočim je z gospem kramljala na dolgo in na široko.

Soteščan:

Izgubljena sreča

Povest iz vaškega življenja.

V.

Ne obupaj, srček moj!

Božje varstvo gre s teboj.

Za Sevčevo Julko so izginili vsi sledovi. Samo grobar na Vrtičju je kazal pismo, ki ga je dobil na oknu tisto jutro po njenem odhodu. Prosila ga je, naj popravi očetov grob; za plačilo je priložila nekaj drobiža. Rad ji je ugodil, ker sta bila s pokojnim Sevčem dobra znanca. Tudi zastoj bi bil opravil njeno naročilo.

Sirota je zapustila Razorje še pred solnčnim vzhodom. Med potjo se je ustavila ob očetovem grobu. Za spomin si je vzela peščico prsti in jo skrbno shranila. Vse svoje imetje je nesla v cucici, s katero je hitela proti železniški postaji. Brž je kupila vozni listek, zakaj vlak je že pihal proti kolodvoru.

Mesto, kjer je izstopila, ji je bilo popolnoma neznano. Prav nič ni vedela, kam naj bi se obrnila. Naposled se je pridružila postarni gospi in ji zaupala, da išče službe. Povedala ji je, da je šele pred dnevi izgubila očeta ter nima sedaj nikogar več na svetu.

Gospa jo je povedla v posredovalnico za službe. Julka se je predstavila in prosila za kako mesto. Prijazna uradnica jo je vpisala v debelo knjigo. Rekla ji je, naj sede in nekoliko počaka.

**Majdica
hoče pomagati.**

Mamica pere perilo in mala Majdica ji hoče pomagati; mamica se pa smehlja: „Ne potrebujem prav nobene pomoči, saj sama nimam kaj delati. Vzajem Schichtov Radion in on pere sam“. Nato čita Majdica skupaj z mamico lepe Radion-pravljice.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

ali uničen po toči ali drugih uimah. Prav zato moramo tudi pri strniščnih sadežih polagati veliko važnost na to, da si vnaprej zagotovimo čim boljše pridelke, ne le po količini, ampak tudi po kakovosti.

Vse strniščne rastline se odlikujejo s tem, da jim je odmerjena krajša življenska doba. Zaradi tega jim je treba hrane, ki je lahko raztopna in lahko prebavna, ki pospešuje rast in hitrejše zrelost.

Po dosedanjih izkušnjah izpolnjujejo to nalogo pripravna in lahko raztopna umetna gnojila. Hlevski gnoj, dasi sam na sebi dober, je za hitrejšo učinkovanje manj sposoben, posebno še, če je premalo godan ali premalo zrel. V tem pogledu so se še najbolj obnesla pri ajdi superfosfat in kalijeva sol, pri korenskih rastlinah pa kalijeva sol in čilski soliter.

S pomočjo superfosfata in kalijeve soli se strniščna ajda najbolj ugodno razvija, nam prej cvete in dozori in nam daje bolj polno in bolj težko zrnje, kar je slednjič tudi glavni namen gnojenja. Za gnojenje ajdi je treba, da vzamemo za mernik posetve 30 kg superfosfata in 15 kg kalijeve soli na 1 ha 300 kg superfosfata in 150 kg kalijeve soli). Po dosedanjih uspehih se to gnojenje še najbolj priporoča.

Pri korenskih strniščnih rastlinah, h katerim štejejo poleg strniščne repe tudi strniščno korenje in strniščno peso, tedaj rastline, ki so vse izrazite kalijeve rastline, pa vzamemo poleg hlevskega gnoja še nekoliko kalijeve soli. Strniščni repi gnojimo vobče s hlevskim gnojem, v dosego večjih pridelkov pa lahko pomagamo še s kalijevo soljo, ki je dodamo za mernik posetve do 20 kg. Pomniti moramo, da potrebuje repa veliko kalija in da ga odvajamo zemlji s pridelkom 100 metr. centov nič manj kakor 228 kg. Posebno na lahki in pešeni zemlji je potrebno, da skrbimo še posebej za gnojenje s kalijem, ker ga v taki zemlji najbolj manjka in so slabši pridelki posledica tega pomanjkanja.

Kar velja za repo, velja tudi za strniščno peso, ki potrebuje poleg tega še gnojenja z gnojnico ali pa s čilskim solitrom, ki ga rabimo po 15 kg za en mernik posetve. Slične potrebe ima tudi strniščno korenje, ki ga sejemo med ječmen. Ko smo ječmen poželi, je korenje zredčiti in naglavno pognojiti na mer-

niku posetve s 15 kg kalijeve soli in 15 kg čilskega solitra ali pa z gnojnico.

S takim gnojenjem bomo največ dosegli. Glede gnojenja korenja z umetnimi gnojili naj pokažejo poskusi, kako se sponaša in kako se izplača.

Sejmi

- 29. junija: Št. Janž pri Krškem.
- 30. junija: Rajhenburg, Mala gora, Mozelj, Zagorje ob Savi, Ljutomer, Rakek, Spodnja Polskava, Mirna peč, Sv. Bolfenk pri Ptuj, Črnomelj.
- 1. julija: Jurklošter, Podčetrtek.
- 2. julija: Petrovče, Trojane-Sv. Gotard, Nova Štifta, Št. Gotard, Kočevska Reka, Rakičan, Št. Ilj pod Turjakom, Tinsko.
- 3. julija: Imeno (le za živino).
- 4. julija: Vojnik, Marenberg, Remšnik, Vuzenica, Krško, Veliki Gaber, Žiri, Spodnja Kostivnica.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem ljubljanskem sejmu so se trgovali za kilogram žive teže: voli I. po 7-50, II. 6-50, III. 6, krave, debele, 4-50 do 6, krave klobasarice 2-50 do 4, teleta do 8 Din. Cene neizpre-

menjene; le teleta so se pocenila, a prasci, ki so se prodajali po 120 do 150 Din za komad, so bili malo dražji. Kupčija je bila mrtva.

ZITO. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, potisko, po 267-50 Din, turšičico, baško, rešetano, po 155 do 157-50 Din, moko «0», banatsko, po «75 do 380 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valuti: 1 dolar za 56-20 do 56-40 Din; v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 792-92 do 795-92 Din; 100 nemških mark za 1342-75 do 1345-75 Din; 100 madžarskih pengov za okrog 987-56 Din; 100 italijanskih lir za 295 do 297 Din; 1 dolar za 56-45 do 56-65 Din; 100 francoskih frankov za 220-50 do 222-50 Din; 100 češkoslovaških kron za 167-03 do 176-83 Din. Vojna škoda se je trgovala po 404 do 406 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 86 Din.

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

Julka se ji je naposled zasmilila. «No, kaj bo pa z vami?» jo je vprašala, ko se ji je nekoliko zmanjšalo opravilo.

«Ne vem, kje bom prenočila, jo je zaskrbelo. «Za vas pa res ne bo danes pripravnega mesta. Temu je vzrok, ker ste šele začetnica...»

«Torej me ne bo nihče maral...»
«Počakati bo treba, počakati. Izkušene moči imajo navadno prednost; najdemo pa tudi gospodinje, ki se rade ukvarjajo z začetnicami in jih izurijo po svojem okusu.»

«Ne vem, kje bom prenočila, jo je zaskrbelo. «Ali nimate v mestu kakega sorodnika ali znanca?»

«Prav nikogar. Nisem še prenočila izven doma.»

«No, potem bi vam svetovala kako pošteno gostilno...»

«Hm, toda...»

Posredovalka je uganila: deklica nima denarja. Resno je pričela misliti, kam bi jo spravila pod streho.

Tedaj so se odprla vrata. Postaren gospod je prilezel ob palici, uradnica se mu je vljudno priklonila.

«Zadela me je nesreča, je prišel, ko si je odkašljal. «Služkinja, ki je bila pri meni deset let, je včeraj nevarno obolela in je danes v bolnišnici umrla. Zato prav nujno potrebujem drugo. Rad bi pošteno deklico z dežele, ki zna le nekoliko gospodinjiti. Drugega ne zahtevam.»

«Ali bi sprejeli tudi začetnico?» ga je vprašala posredovalka.

«Zakaj pa ne, je bil kar zadovoljen.

«Tedaj vam lahko postrežem.» Pomignila je Julki, naj se predstavi.

Julka je vstala in se približala gospodu. Vprašal jo je, odkod je doma in ali zna opravljati domača dela. Povedala mu je, da je stregla bolnemu očetu, ki je pred dnevi nenadno umrl. Zato je primorana iskati službe.

Pogodila sta se za plačilo. Gospod je poravnal posredovalne stroške in dal uradnici primerno darilo. Julka je vzela culico in mu sledila.

Stari gospod je bil upokojeni višji državni uradnik. Imel je v predmestju čedno hišico s prijaznim vrtičkom. Žena in otroci so mu pomrli; imel ni svojega človeka, ki bi mu postregel na stara leta.

V novo gospodinjstvo se je Julka kmalu vživela. Bila je poštena in marljiva, natančnost je krasila njeno delo. Gospod je bil z njo prav zadovoljen. Ni je bilo treba učiti ali ji kazati, vse je znala sama urediti. Skrbela je za vso hišo kot najboljša gospodinja.

Njena delavnost pa ni ostala skrita. Zasnubil jo je mlad delovodja, ki je bival tamkaj v bližini. Julka pa je sklenila vstati samica in ga je odločno odklonila. Ni še pozabila, koliko je morala prestati zaradi ljubezni, katero je s silo pogasila. Zdaj šele je srečna in zadovoljna.

Starček jo je vzljubil kot svojega otroka, stregla mu je kakor rodna hčerka. Na zabavo in vese-

lice ni hodila. Kratkčasila se je z delom na vrtu, v mesto je šla le po opravkih. Za družbo ni marala; še se je spominjala, kako so jo tovarišice nekdanj zavidale in tožile.

Naglo so ji potekala leta ob starcu, ki sta ga bili sama pohlevnost in dobrot. Pomanjkanja nista trpela, vsega sta imela v izobilju. Julka si je prihranila že dokaj denarja. Varčnosti se je naučila od očeta, nagibala pa jo je k varčevanju tudi skrb, da lahko nastopijo za solncem megleni časi.

Starost je položila dobrega gospoda na bolniško posteljo. Pretila mu je neizogibna smrt, česar se je Julka najbolj bala. Vedela je, da tako dobre službe ne bo nikoli več dobila.

Bolniku je odleglo nekega jutra in tedaj je začel živahno kramljati. «Vem, da imaš sitnosti z menoj, pa le potrpi, saj bo kmalu vse prestano.»

«Privadila sem se vam. Zdi se mi, da strežem pokojnemu očetu.» Mladenko je posilil jok ob spominu na umrlega očeta.

«Tvoja pridnost ne bo zastoj, ji je obljubil. «Odpri predal pisalne mize.»

Kakor bi mignil, je ustregla njegovji želji.

«Pismo, ki leži v predalu, nesl na sodišče!» ji je naročil. «V njem je zapisana tvoja usoda.»

Ko se je vrnila, ji je rekel: «Julka, kadar umrjem, ne hodi od tukaj. Nihče te ne bo gonil od hiše.» Potem se nista več menila o tem.

Julka je izgubila drugega očeta. Ostala je po naročilu na njegovem domu in čakala sodne odločitve. Še tisti mesec je bila obveščena, da je

DOPISI

DRAŽGOŠE. (Smrtna kosa.) V naših sokolskih vrstah je nastala vrzel. Izgubili smo br. Toneta Lotriča. Pri vršitvi vojaške dolžnosti za domovino si je nakopal zahrbtno bolezen, ki ga je položila v prerani grob. Pokojnik je bil od ustanovitve član Sokola, kjer je deloval v dramskem odseku. Ko je bil jeseni na dopustu, nismo mislili, da je bil to njegov zadnji nastop. Poleg številne množice so ga spremljali na zadnji poti člani društva v krojih. Ob njegovem grobu se je v imenu društva poslovil od pokojnika br. Markelj. Dragi brat Tone, lahka naj ti bo domača zemlja tam pod temno Jelovico! Ohranili ti bomo blag spomin, sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje!

GORENJI LOGATEC. Nedeljski javni nastop Sokola se je izvršil po programu v splošno zadovoljstvo. Ves dan je bilo soparno in težki oblaki so venomer grozili, da nam pokvarijo vso prireditve. Ali to pot nam je bilo vsaj delno prizaneseno. Vliło se je šele po telovadbi, ko je številno občinstvo že odšlo, ostalo pa se umaknilo v dom. Svirala je v splošno zadovoljstvo godba na pihala Sokola I. iz Ljubljane. Telovadbo je vodil župni prednjak br. Rajmer, ki je bil prišel zadnji teden v pomoč domačim vaditeljem. Tak leteči prednjak župe je nad vse potreben in bi bilo žele, da župa to institucijo stalno obdrži, zlasti še v zimskem času. Poleg domačih telovadcev vseh oddelkov so nastopili telovadci in telovadke tudi iz sosednih bratskih društev. Med njimi se je odlikovala zlasti vrsta iz Borovnice na drugo. Gledalci iz bližje in daljnje okolice niso štedili s pohvalo in ploskanjem. Dan pred nastopom je dobil Sokolski dom ličen napis v črkah čokoladne barve.

BOŠTANJ. Minilo nedeljo je priredila narodna šola v zvezi z dekliskim krožkom okusno razstavo ročnih del. Take razstave so poučne in vzpodbujajo, zato naj bi se prirejale ob koncu vsakega šolskega leta. Popoldne so šolarji uprizorili igro s petjem »Čudežne gosli«. Slabo zasidena dvorana naših malčkov ni motila, da ne bi dobro in pogumno izvedli svoje vloge. Nad vse so ugajali ljubki pleši vil ob pričetku in zaključku igre. K uspehu so pripomogla tudi lepa oblačila.

podedovala hišico in vso imovino kot plačilo za postrežbo in trud, ki ga je imela z bolnikom v hudi bolezni. Komaj je mogla verjeti uradnemu obvestilu. Tega ji ni starel nikdar omenil, menda zato, da jo je tem bolj presenetil. Kadar se je spomnila svojega dobrotnika, vselej se je utrnila solza hvalečnosti v njenem očesu.

Sirota, ki je prispela v mesto s culico, je postala ugledna meščanka. Zopet so se oglašali snubci, bogati in veljavni gospodje, a Julka je odklonila vsako ponudbo. Samo enkrat se je spomnila Ivana, pa je v mislih bežala mimo nje. Podile so jo besede: »Rajši naj pogorim do tal, pogrezne naj se vsa kmetija.«

V Razorju seveda niso vedeli, kakšna sreča jo je doletela. Samo Šepak, ki je hranil ključke Ševčeve koče, je prejel kratko pismo in vsotico denarja zato, da bo popravil streho. Julka si je hotela ohraniti kočjo za spomin na mlada leta.

VI.

Oj, zdaj pa nikdar, nikdar več, veselje preč je, preč...

«Kam bi se zaprl in zaklenil, da bi se izognil posmehovalcem?» Tako je tarnal Brezar, ko je zvedel, kakšno razmerje je nastalo med sinom in deklo. »Kaj bodo rekli ljudje, kadar se pokažejo posledice greha!»

Vaščanke so kmalu opazile, da se je Franca začela izpreminjati. Poprej je bila vesela in zgovorna, zdaj pa je povešala glavo. Ruto si je za-

STUDENEC PRI KRŠKEM. 14. t. m. popoldne je divjala pri nas huda ura in je toča pobila kraje Bučko, Rako, Sv. Duh in Studenec. Ljudstvo je že itak v hudi stiski, ker ne more prodati vina, a živina nima nobene cene. Odkod bo dobil ubogi kmet denar za davke in druge izdatke, ko ga še za hrano ne bo imel, ker ne bo pridelal živeža.

SENOVO PRI RAJHENBURGU. Vsem je še v živem spominu žalostno dejanje Neže B. iz Plešivca, ki je lani ob božiču zadušila novorojenčka in ga zakopala v listje. Ta čin je storila zaradi tega, ker se je bala svojega moža, ki je že več let zaposlen v Belgiji in se je ona med tem časom izpozabila z drugim. Celjski senat ji je prisodil deset mesecev zapora, potem pa še šest mesecev poboljševalnice za svarilo drugim ženam, ki imajo moče v tujini pri trdem delu zanje in za otroke.

RIMSKE TOPLICE. Tukajšnja drž. osnovna šola je priredila ob polni dvorani v nedeljo dne 21. t. m. popoldne s sodelovanjem šolske dece dobro uspelo igro »Trnulčico«. Režijo je vodila gdč. Pukmeistrova. Hvale vreden je bil posebno ples vil. Da so vsi malčki prav dobro rešili svoje vloge, dokazuje to, da se na splošno željo občinstva igra ponovi v nedeljo 5. julija ob 16. — Letna prireditve naših gasilcev se preloži na nedeljo 2. avgusta.

LEGEN PRI SLOVENJGRADCU. Precej časa sem že naročnik »Domovine«, pa še nikoli nisem čital kaj iz našega kraja, čeprav je pri nas precej naročnikov na ta poučni ljudski list. Lansko pomlad so razprodali tukajšnje veleposestvo grofa Thurna kmetijskim delavcem in malim kočarjem, ki so imeli že dlje časa zemljo v najemu po agrarni reformi. Sedaj je minilo že leto, pa še danes zadeva ni rešena. Prav radevodni smo, kje leže pogodbe, ki so bile sklenjene po dovoljenju agrarne komisije. Kupci zemljišč bi si namreč svoje deleže radi po svojem uredili, ker je bilo doslej gospodarstvo v slabem stanju. Prejšnji lastniki pa so zahtevali od nas, naj jim plačamo še najemnino za letošnje leto, čeprav že plačujemo davek. Prosimo občino, naj poskrbi za ureditev zadeve.

LOČE PRI KONJICAH. Tukajšnje gasilno društvo si je pred meseci nabavilo novo motorko. Do blagoslovitve, ki se je vršila 14. t. m., motorka še ni doživela ognjenega krsta. Blagoslovitev je izvršil katehet g. Resman iz Maribora, ki je imel pri tej priliki prav lep nagovor. Kumaica je bila g. dr. Lautnerjeva. Popoldne se je

vezovala tako, da je zakrivala blede lice. Babnice so radovedno stikale glave.

Na Ivana takrat še ni padla krivda. »Fant še vedno žaluje za Julko«, so menile. »Kar ne more je pozabiti.«

Brezar se je začel izogibati ljudi, osobito Rožanca. Kadar ga je videl pred seboj, je zavil po drugi poti. Ako je le mogel, se mu je daleč umaknil.

Rožanc je hotel vedeti, kaj se mu je zameril. Nekoč ga je počakal. Ko je prišel mimo, je stopil izza grma. Brezar se ga je ustrašil kakor prikazni.

«Le nič se me ne boj», ga je nagovoril in mu zastavil pot, da ni mogel uiti.

«Oh, pa res», se je izgovarjal. «Kakor iz tal si prirasel.»

«Veš kaj, Miha, tako si nekam čuden. Povej no, kdaj sem se ti zagulil.»

«Meni nikdar, Matija. Prijatelja sva, odkar se poznavam.»

«Čemu pa se mi izogibaš? Pa grdo me gledaš kakor medveda.»

«Matija, ti bi šele gledal, ako bi bil na mojem mestu...»

«Jaz, Miha? Zato pa nimam povoda.»

«Pa ga imam jaz, Matija.»

«Zakaj neki? Meni boš vendar zaupal...»

«Ali še res ne veš?» Brezar se je postopno umiril. Rožanc je bil mož, s katerim se je dalo govoriti.

«Eh, kaj bi vedel, se mu je priliznil,

vršila prijetna veselica, ki je v gmotnem oziru prav zadovoljivo uspela. Takoj drugi dan je motorka imela ognjeni krst. Gorel je v sosednjem Podobu hlev posestnika Rozmana. Motorka se je pri tej priliki izvrstno izkazala. Ne samo, da je gasila ogenj, ampak obvarovala je tudi sosednja poslopja, ki so bila v veliki nevarnosti. Gasilci so bili kljub utrujenosti zaradi prireditve prejšnjega dne prav hitro na mestu.

SLIVNICA PRI MARIBORU. V nedeljo dne 5. julija bo v Slivnici pri Mariboru odkritje spomenika padlim vojakom. Ob 10. uri bo slovesna maša pred spomenikom in nato odkritje. Svirala bo sokolska godba. Prireditve bo ob vsakem vremenu. Pridite!

SLIVNICA PRI MARIBORU. (Smrtna kosa.) Ob veliki udeležbi gasilcev, Sokolov, strelcev in ostalega občinstva se je vršil minili ponedeljek pogreb orehovovaškega župana in veleposestnika g. Piška. Od pokojnika se je poslovil župnik g. Mihalič v imenu gasilcev in krajevnega šolskega in občinskega odbora. V imenu Sokola in strelske družine pa je izpregovoril v srce segajoče poslovlilne besede slivniški učitelj g. Čiček. Gasilska godba iz Studencev je pokojniku igrala žalostinke in strelci so mu oddali častno salvo. Zaveden Sokol, bodi ti jugoslovenska zemlja lahka!

MIHALOVCI PRI SVETINJAH. Tudi pri nas prav radi čitamo »Domovino«, ki nam nudi mnogo razvedrila in nam prinese vsak teden tudi mnogo lepih slik. Letošnja letina kaže prav dobro. Posebno vinogradi in sadna drevesa so obloženi z obilnim sadom. April je sicer po stari navadi nagajal, zato je pa maj bolj zakuril. Tako toplega maja, kakor je bil letos, še stari ljudje ne pomnijo, in to brez hušjih neviht. Pravijo, da bo pa junij popravil, kar je maj zamudil. In res nam je pokazal svojo moč, ko je 12. t. m. proti večeru nastal tako silen vihar, da je izdiral in lomil sadno drevje in pomečkal vso koruzo po njivah. Toče pa, hvala Bogu, ni bil. — Od vseh krajev naše domovine se slišijo glasovi o veselih in žalostnih kulukarjih. Tudi pri nas smo opravili kuluk med veselim petjem in vriskanjem. — Kakor povsod drugod, tako občutimo tudi pri nas veliko pomanjkanje denarja, ker mora kmet skoro vse prodati na pol zastonj, kar pa mora kupiti, je drago.

BABINCI. V nedeljo 16. avgusta bomo blagoslovili novo motorno brizgalno. Po blagoslovitvi bo velika vaja z motorko, ob dveh popoldne pri

Starec je premišljal, kako bi mu pokazal svojo bolečino. »Torej res ne veš, kaj se godi pri naši hiši«, mu je prišlo počasi iz grla.

«Zaradi dekleta, misliš. Beži, beži! Kaj te briga dekla. Zapodi jo, ako ni zate.»

«Zakaj me ne briga?» Brezarju se je že nabiraló na jok, solza za solzo mu je drčala po licu. «Za fanta gre, saj boš zvedel...»

«O jej, to je pa sitno! Rožanca je kar privzdignilo. Torej taka je ta reč, taka...»

«Zato, da boš vedel. Dolgo tako ne bomo mogli skrivati...»

Rožanca je pograbila sveta jeza. Pogledal ga je izpod čela in rekel: «Miha, pa jo še vedno trpiš pod streho!»

«I, kam pa naj gre? Ni treba, da bi takoj govorili...»

«To je res, pa vendar. Prav za prav ti privoščim... Fanta je zapeljala slaba priložnost... Kmetijo bi mu bil dal, kmetijo...»

Brezar se je popraskal za ušesi. «Najprej nisem hotel zaradi Julke, potem je pa odlašal. Nisem vedel, da imam doma zapeljivo kačo...»

«No, kaj boš pa zdaj ukrenil?» je bil Rožanc radoveden.

«Kaj praviš, Matija? Kaj misliš?» je željno pričakoval nasveta.

«Najprej jo zapodi... Potem jo bo treba seveda plačati...»

Brezar je zastokal: «Jej, jej! Šlo bo nekaj tisočakov.»

(Dalje prihodnjič.)

g. Slaviču velika javna tombola s krasnimi dobitki in nato veselica. Vsa okoliška društva naprošamo, da za ta dan ne določajo svojih prireditev, pač pa se naše prireditve udeležijo v čim večjem številu, saj gre dobiček za občo koristno reč.

DOMAČE NOVOSTI

* Nj. Vel. kraljica Marija je kupila v Ljubljani igrače za kraljeviče. V petek dopoldne se je po Celovski cesti v Ljubljani pripeljal eleganten črn avto in takoj so po srebrni kroni ljudje spoznali dvorni avtomobil, pri njegovem volanu pa kraljico Marijo v spremstvu dvorne dame gospe Šverljugove. Kakor hitro so ljudje priljubljeno kraljico spoznali, so jo takoj pričeli najprisrčneje pozdravljati in hiteti za avtomobilom po Gosposvetki, Dunajski cesti, Prešernovi ulici, Marijinem trgu in čez Frančiškanski most po Stritarjevi ulici na Mestni trg, kjer se je avtomobil, ki je ves čas vozil prav pazljivo in počasi, ustavil pred trgovino g. Krisperja. V trgovini je Nj. Vel. kraljica nakupila igrače za naše kraljeviče, ki so zopet na Bledu. V tej trgovini je kraljica kupovala igrače tudi že lani.

* **Poglobitev banovinskega skrbstva za našo vas.** Uprava dravske banovine si prizadeva, da v sedanjih hudih gospodarskih časih vse stori, kar bi moglo olajšati gospodarsko življenje. V slovenski vasi je polno važnih gospodarsko-socialnih vprašanj, ki jih je treba reševati premišljeno. Naš kmet je skromen, toda niti najskromnejšega čisto nima več. V boleznih ne more k zdravniku; zdravstvene občine bodo v tem prinesle olajšave, zlasti ako se bo naše ljudstvo organiziralo v zdravstvenih zadrugah. Starostna preskrba kmetijskega delavca in malega kmeta je vsaj v najskromnejši obliki zelo potrebna. Varčevanje mora v naši vasi postati še važnejši socialni činitelj. Zadrugištvo je pri nas sicer dorozavno razvito, toda malih zadrug za neposrednimi socialnimi nalogami je malo. Naša vas ne more ostati brezbrizna za dogodke v sosednem industrijskem kraju, kamor prihajajo delavci iz kmetijskih hiš. Čim huje postaja življenje, tem več socialnih potreb ima naša vas, ki postaja preobjudena in nima zadosti kruha na lastnih njivah in ne v drugih zaposlitvah. Ban dravske banovine, g. dr. Marušič, posveča pažnjo tem pojavom. Zato se je odločil, da ustvari pri banski

Lepi lasje — vzlic vročini in prahu!

Zlasti kadar je vroče, je treba, da si umivate lase z Elida Shampoo o o n o m. Tako Vam ostanejo lasje vedno zdravi in negovani, Vi sami pa se počutite prijetno osveženi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

upravi poseben referat za izrazito kmetijsko socialna vprašanja, za dnevna socialna vprašanja vasi. Na ta način bo banovina dala vsem drobnim in večjim socialnim potrebam podedelja izrazitejši poudarek. Referat je g. ban po dogovoru poveril ravnatelju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, g. Joži Bohinjcu, ki pozna potrebe naše vasi, ima v socialnih vprašanjih izkušnje in poznanje snovi. V tem ukrepu banske uprave vidimo dobro jamstvo, da bo socialno delo za našo vas dobilo svež razmah.

* **Zakon o agrarni reformi.** Dolgo pričakovani zakon je pravkar objavljen. Za veleposestva, ki padejo pod agrarno reformo, se smatrajo v dravski banovini veleposestva, ki imajo 130 ali več katastrskih oralov zemlje, ki se dá obdelati, ali 347 oralov zemljišča sploh. Ta zakon se razteza tudi na ona posestva, ki presezajo površino 100 oralov zemljišča, ki se dá obdelati, katerih pa niso lastniki obdelovali ne samji ne s svojimi delavci, temveč so ga dajali v zakup, vendar se bodo ta posestva razlastila le, če so bila že doslej uporabljena v svrhe agrarne reforme. Ne spadajo pa pod agrarno reformo državna vzorna veleposestva (Belje, Beltinci). Prav tako pa tudi ne površine cerkvenih veleposestev, ki niso prevedene v agrarne svrhe. Nekaj podrobnosti zakona bomo še objavili.

* **Baň dr. Marušič na pozorišču vremenskih nezgod.** V nedeljo se je ban g. dr. Marušič Drago odpeljal čez Gornji grad, kjer se mu je pridružil sreski načelnik Kandrič, v Mozirje in ostale kraje, ki so najbolj trpeli po zadnjih neurjih. Prebivalstvo Mozirja je bilo ob prihodu g. bana polnoštevilno zbrano na trgu, da mu predloži svoje želje in prošnje. Ves trg je razobesil zastave. G. bana sta v Mozirju pozdravila župan

trga Mozirja in župan okoliške občine. G. ban si je ogledal na licu mesta zaradi povodnji v trgu prizadeto škodo in nato na občini sprejel deputacijo iz okoliške občine, kateri je toča uničila skoro vse poljske pridelke. G. ban je izrekel prizadetemu prebivalstvu svoje iskreno sočalje, dal sreskemu načelniku potrebna navodila za ustanovitev pomožnega odbora in tudi s svoje strani obljubil hudo prizadetemu prebivalstvu svojo pomoč. Nato je nadaljeval pot v Celje, kjer sta se mu pridružila sreski načelnik Hubad in kmetijski referent inž. Dolinar. Iz Celja se je odpeljal v Šmartno v Rožni dolini. V spremstvu župana si je ogledal na licu mesta škodo, ki je tem večja, ker je prizadeta vsa župnija. Tudi tukaj je g. ban dal potrebna navodila za pomoč. Po kosilu v Celju si je g. ban ogledal škodo v občini Dramljah, ki je bila po neurjih najbolj prizadeta. Še pol ure pred prihodom g. bana je nad občino ponovno divjala huda nevihta, ki je uničila še to, kar je pustilo zadnje neurje. V tej občini so uničeni vsi poljski pridelki, tako da se na njivah sploh več ne pozna, kaj je raslo. Uničeno je tudi sadno drevje, povodenj pa je poplavlila tudi vse travnike. Še po prihodu g. bana je na nekaterih krajih ležala toča 5 cm visoko. Vihar je odnašal opeko s streh in celo prevrnil kozolec nekega posestnika. Ves kraj je nudil žalostno sliko opustošenja in je bilo prebivalstvo tembolj hvaležno g. banu, da mu je s svojim prihodom vlil novega poguma. G. ban je tudi takoj na licu mesta najpotrebnejšim izročil za prvo silo denarno pomoč. V Dramljah se je pridružil g. banu sreski načelnik v Šmarju pri Jelšah, g. Kartin, s katerim je g. ban nato čez Ponikvo, kjer je tudi sprejel deputacije prizadetih krajev, odpotoval proti Šmarju. V tem šrezu si je ogledal predvsem hudo prizadeti kraj Močle v šmarski

Ivan Albreht:

Jeza usode

«Zveri so mi ugrabile brata, mojo edino moč», je viknila ciganka. «Tako brambo mi pošilja tvoja grofica! O, da bi se odprla črna zemlja —»

In ciganka je pričela rotiti in preklinjati, da je valptu od groze zastajala kri.

«Brata? — Kdo ti je ugrabil brata? Kaj vendar sanjaš, Margit?»

«Ne, gospod, Margit ne sanja! Margit vidi v temi, gleda skozi les in skalo, Margit ve in čuti, kdaj se zgane gorje nad njo!»

Valpet strmi, medtem ko ciganka jadikovaje razpreda, kako sta bila z bratom domenjena, da se nocjo sestaneta v tej gošči. Edina opora ji je bil brat vsa ta dolga leta, njena roka je bil in njeno oko. Zdaj je Margit slepa in hroma in Jurijevo seme bo imelo lahko mirno žetev brez njarja.

«Atka so prijeli?» vikne Janka. «O, tetka, jaz pojdem za njimi!»

Vitko bodalo se bliska v njenih rokah in kljub temi spozna valpet, da je to ista mikavna lepota, ki je bila popoldne pela na grajskem dvočišču v spodnjem gradu. Odločni mladenkin pogum mu ugaja in se mu dekleta takoj zasmili, a traven mu brne po ušesih svarilne besede, s katerimi ga je bila popoldne ljubica opozarjala na cigansko nevarnost. Spomni se tudi, da je bila gospa Klara čez dan še besna na cigane, in se

zgrozi ob misli, kako čudno se je spremenila še pred večerom. Tedaj imajo ti zavrženi potepuhi res čudežno moč —

Vse se mu podi z bliskovito naglico po glavi in v hip se odloči:

«Stopite z menoj! Vem, da najdemo pravo pot —»

«V ječo!» sikne Margit.

«Ne, ne», jo prime valpet za roko in v hip začuti vlažno toplino nad lehtjo. Janka je bila šinila in ga prasnila z bodalom, a preden more suniti drugič, drži valpet tudi njo. Zechnerjeva pest je jekleno trda in ciganki zdrkne bodalo iz rok. Ko se hoče izviti, pritiska valptova pest s tako krčevitostjo, da jo zaskeli pod nohti. Ženski se vijeta in grizeta, a iz gošče nenadoma trop mrkih mož:

«Hej, tukaj je jedro!»

Troje krepkih postav plane in hoče pograbiti valpta in ciganki, ko rezko krikne Henrik Zechner:

«Proč, kdor ljubi svojo glavo!»

«Hoj, hoj, gospod tovariš, kaj pa tebe nosi po vrbinju?» se porogljivo zavzame Bartolov glas, a Henrik Zechner samo:

«Proč, ti pravim, ali pa se spravi z Bogom!»

«Proč!» vpije Zechner. «Pa da si sam grof Herbert, ti ni pomoči, ako se dotakneš katere teh žensk!»

«Hudirja smo vroči», se smeje Bartol Rottenkörn in odrine oba svoja hlapca. «Pozna se ti, pozna, dragi Zechner, da si še mlad, Sicer pa

šalo v stran. Vis, tele dve vrani, starka in mladje, pojdetta lepo z menoj, pa mir besedi! Le nič se ne razburjaj, ljubi Henrik! Če si žejen ciganske ljubezni, ti bomo mlado ptičko čuvali zgoraj v varni kletki in ti jo lepo krmili —»

«Prihrani zase, kar imaš še gnusa v sebi, Bartol Rottenkörn», zavrača Zechner. «Jaz vem, kaj delam in po čigavem nalogu ravnam. Vrni se lepo domov in povej svojemu gospodu, da ima spodnji grad lastnika, ki je sam svoj gospodar!»

«Kaj?» sklene stari valpet roke, «v sanjavem Lotarju se je predramila spet natura starega grofa! Potem seveda — ti ne bom v oviro!»

Stari hrust se začne porogljivo priklanjati: «Le povej gospodu grofu, da mu iz srca privoščim lepe urice, samo pazi naj se, da ne ostane na pol pota!»

Komaj izreče, že izgine s spremljevalcema v gošči. Ciganki, ki sta spoznali, da ju Henrik Zechner resnično varuje, gresta brez odpora z njim. Šele spotoma se domislita na šotor in kaj sta vse pustili v njem.

«Brez strahu,» ju zavrne Henrik, ko se hočeta vrniti, «vse dam prinesiti za vama.»

V drevoredu na poti proti gradu zagleda valpet nenadoma dve senc. Naglo skrije ciganki za drevju in tudi sam stopi k orjaškemu deblu ter čaka. Senci se bližata in Zechner sam sebi ne more verjeti: Grof Lotar z grofico! Se ves je v dvomih, ko nenadoma zadrobi stržek. Stržek sredi noči — to je znamenje gospe Klare! Valpet se odzove in stopi izpot drevesa na pot.

mobilon v Novo mesto po gasilce, ki so se nemudoma podali na kraj nesreče s svojim avtomobilom in motorno brizgalno. Na lice mesta so prišli tudi gasilci iz Stopič in Gaberja. Ogenj se je razširil tudi na gozd. Baje je nastal ogenj zaradi tega, ker je v globinah na debelo nametnega žaganja, katerega je cela gora, moralo tleti še od leta 1927., ko je na tem mestu pogorelo veliko skladišče. Takrat so še dolgo po požaru opažali, da se izpod zemlje kadi, in so vse skupaj zamašili in zabili z zemljo. Ker pa so bile pod to zemljo večje količine žaganja, se domneva, da se je ogenj od takrat počasi širil, dokler ni udaril na dan.

* **Dijak utonil v Muri.** V soboto se je kopal blizu Veržeja gimnazijec III. razreda Štefan Krč iz Preddvora pri Kranju. Fanta je zanesl odaleč od brega v globino, kjer je izginil pod vodo. Sicer so ga hitro našli, vendar so bili vsi poskusi oživljenja zaman.

* **Požar v Gotni vasi.** V hiši posestnika Ivana Štangla v Gotni vasi je nastal ogenj. Vaščani so takoj prihiteli na pomoč in rešili, kar se je dalo. Predvsem so z oblivanjem zavarovali gospodarska poslopja, da se niso vnela. Pri požrtvovalnem delu se je posebno odlikoval posestnik in občinski odbornik g. Anton Avsec. V najbolj kritičnem času so prihiteli na pomoč novomeški gasilci in udušili ogenj.

* **Najden utopljenec.** Poslovodjo Alojzija Zidarja, ki je pred nekaj dnevi utonil pri Radečah, so našli v Dolenji Brezovi pri Sevnici delavci, ki so izpirali premog.

* **Pod vlak se je vrgel** pri vasi v Selih 20letni posestnikov sin Potočnik iz Zakota pri Brežicah. Fant si je vzela življenje bajé zaradi nesrečne ljubezni.

* **Orožnik je ustrelil napadalca.** V Jakšetovo gostilno v Uršnih selih pri Dolenjskih toplicah sta prišla v soboto zvečer po službenem poslu orožniški narednik Miloš Prenta in kaplar Matija Jere. Pregledovala sta lovskim zakupnikom lovske karte in orožne liste. Med tem so stopili v gostilniško sobo 23letni posestnikov sin Janez Klobučar, 28letni Vincenc Klobučar in cigan Brajdič in naročili liter vina. Ker so bili fantje že pijani, jim je gostilničar odrekel postrežbo in jih pozval, naj gredo domov. Fantje pa niso hoteli poslušati, zato sta jih orožnika postavila pred vrata. Jezni in užaljeni so se fantje poskrili za hišne ogle. Ko sta kmalu za tem prišla orožnika iz hiše, je pričelo nanju padati kamenje. Videti pa ni bilo nikogar. Narednik Prenta je za strah ustrelil v zrak in pozval nevidne napadalce k redu. Ker pa kamenje le ni nehalo deževati, je Prenta pomeril v pregibajočo se senco, ki jo je opazil za kupom grmičja. Strel je zagrmel in eden napadalcev se je zrušil na tla. Bil je 23letni Janez Klobučar, ki je prej razgrajal po gostilni. Naložili so ga na samokolnico in odpeljali domov. Drugo jutro pa so ga prepeljali v kandijsko bolnico. Ker je imel prestreljen trebuh, mu niso mogli pomagati in je umrl za ranami.

* **Mlad nabornik je utonil.** Pri mlinarju Petru Györkesu v Lutvercih pri Gornji Radgoni se je učil mlinarske obrti 20letni Alojzij Fras iz občine Črešnjevcev pri Gornji Radgoni; bil je brez staršev in je imel svoje sorodnike v občini Ivanjeih. Zaradi njegovega lepega vedenja ga je imel mojster Peter Györkes prav rad. Ker je že dopolnil 20. leto starosti, bi moral iti k naboru 17. t. m. v Slatino Radence. Pred naborom se je hotel podati k sorodnikom in se je dan poprej šel kopat v Muro, kjer pa je neznan kako utonil.

* **Smrtna nesreča otroka.** Pišejo nam: V Bodišlavih pri posestniku Mundi je utonil v mlakuži otrok služkinje. Starši, pazite na otroke!

* **Obešenec na Rožniku.** Nedavno so našli na Rožniku pri Ljubljani obešenega trgovskega potnika Karla Andlovica, rojenega v Trstu, pristojnega v Vipavo in stanujočega v Aškerčevi ulici št. 4 v Ljubljani. Pri sebi Andlovic razen listin ni imel ničesar, iz česar bi bilo razvidno, zakaj je šel v smrt.

* **Huda požarna nesreča.** Iz neznanega vzroka je nastal požar in vpepelil stanovanjsko hišo in

vsa gospodarska poslopja posestnika Ivana Špindlerja, po domače Markuša, na Gornji Ščavnici. Razen ostanka živeža iz lanskega leta je bilo v gospodarskem posloplju spravljeno že vse seno letošnje košnje. Na kraj nesreče so prihiteli bližnji in daljnji sosede in pomagali reševati živino in drugo. Le s težavo so oteli živino iz plamenov.

* **Smrtna nesreča ali samomor.** Pri Pesniškem tunelu so našli na progi mrtvo 18letno Marijo-Kožuhovo. Nesrečna mladenka je ali padla iz drvečega brzovlaka ali pa je izvršila samomor.

* **Samomor posestnika.** Pred dnevi je neznan kam izginil 37letni posestnik in tovarniški nameščenelec Anton Jezernik iz Lokrovec pri Celju. Od doma je odšel le v spodnji obleki in so domači takoj sumili, da se bo zadeva žalostno končala, zlasti ker je Jezernik že več dni napovedoval, da si bo kaj naredil. Nekaj dni potem pa so našli Jezernikovi domači svojega družinskega poglavarja obešenega na smreki, stoječi le nekaj korakov od domače hiše. Jezernik je izvršil žalostno dejanje v duševni zmedenosti.

* **Nezgodbe s slamoreznicjo.** Nedavno je 13letni rejenček Alojzij Ramšak iz Zgornje Bistrice pomagal pri slamoreznicji. Pri tem ga je zgrabilo rezilo in mu odrezalo dvoje prstov na levi roki. Na isti način se je ponesrečil 15letni hlapček Hinko Leskovar pri posestniku Vrečku na Bukovcu. Dečku je rezilo odrezalo prst na desnici, dočim mu je ostalo roko močno poškodovalo.

* **Bik je zabodel v glavo** med pašo 60letnega Vinka Kramerja iz Boračeve pri Radencihtako nesrečno, da mu je zlomil spodnjo čeljust. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnico.

* **Smrtni padeec otroka.** V Logu pri Boštanju se je zgodila huda nesreča. Neka posestnikova žena je imela opravka s kosilom in je držala v naročju enoletno hčerkico. Imela je polne roke dela in je za hip posadila otroka na vrhnji del štedilnika, med tem pa se je obrnila, da bi zajela vodo iz bližnjega škafo. Toda tisti hip je otročiček izgubil ravnotežje in padel s štedilnika na lesena tla. Padeec je bil smrten, zakaj nesreča je hotela, da je otrok udaril z glavo ob tla in se ubil. Z užaloščeno materjo žaluje vsa okolica.

* **Smrt triletne deklice pod vlakom.** Na železniški progi Maribor-Prevalje se je dogodila huda nesreča, katere žrtev je postala Amalija, triletna hčerkica žagarja Smolarja Alojza, ki je zaposlen pri žagi Jožefa Kaca v Janževskem vrhu. Zgodilo se je takole: Žagarjevi otroci Marija, Kristina in Amalija so se igrali v bližini železniškega tira. Ko je privozil osební vlak, ki pelje mimo okoli 14., je Amalija, ko ga je zagledala, takoj stekla na tir. Strojevodji ni bilo mogoče ob pravem času ustaviti vlaka in tako je udarila lokomotiva nesrečno deklico tako močno v desno stran čela, da ji je prebila lobanjo. Otrok je bil pri priči mrtev.

* **Nesreča motociklista.** Iz Konjic nam pišejo: Predzadnje nedeljo ponoči že proti jutru se je peljal fotograf Franc Čerič na svojem motociklu iz Vojnika proti Konjicam. Pri njem je sedel na

motorju tudi njegov pomočnik. V Tezнем blizu Frankolovega pa je pripeljal proti njima na enovprežnem vozu drva Jožef Hrovat iz Hebenštrajšta pri Konjicah. Čerič voznika na ovinku ni mogel pravočasno zapaziti in se mu ogniti, zato je zadel z vso silo v voz. Dobil je pri tem hude poškodbe na levi strani prs, njegov spremljevalec pa udarec v trebuh. Tovariši, ki so se peljali na drugem motorju, so o nesreči obvestili avtotaksi, ki je oba ranjenca prepeljal v Konjice in oddal prvega v bolnico, drugega pa v domačo oskrbo.

* **Požar.** Iz Konjic nam pišejo: V noči od 15. na 16. t. m. je nastal požar v Podobu pri Simonu Rozmanu in mu vpepelil gospodarsko poslopje, živino so domači pravočasno rešili. Vzrok požara ni pojasnjen.

* **Neznan utopljenec z večjo vsoto.** V soboto zvečer je neki mladenič potegnil iz Bistrice v Stranjah naplavljenno moško truplo. Dasi je bilo truplo najdeno baš nasproti farne cerkve v Stranjah, so ga vendar odpeljali v mrtvašnico v Mekinjah, ker spada ves levi breg Bistrice do Stašovice pod mekinjsko faro. Neznani utopljenec je nad 60 let star, precej močan, sivolas in s kratko pristrizenimi brkami. Oblečen je bil v črno obleko, imel je črn klobuk in belo-modro delavsko srajco. Po vrhu obleke je nosil navaden delavski predpasnik modre barve, ki je bil videti še nov. Pri utopljenecu so našli listino z blizu 10.000 dinarji gotovine, a brez vsakih listin. Najbrže je neznanec pomotoma zabredel k Bistrici in padel v vodo, kjer je utonil.

* **Fantovski pretep.** Iz Konjic nam pišejo: V soboto 13. t. m. so pili fantje v vinotoču pri Štembergerju v Gabrovljah pri Konjicah. Ze tukaj je nastal med njimi spor, ki ga je pa Štemberger poravnal in fante odpravil domov. Med potjo pa so se zopet spoprijeli. V tem tepežu so brata Jože in Karel Bezovnik in Alojzij Lajler z noži prizadeli zidarju Jožefu Obrulu hude poškodbe po glavi in prsih. Tudi so ga fantje pretepali s koli. Dobil je take poškodbe, da je bil prepeljan hudo ranjen v bolnico, pretepače pa je orožništvo oddalo sodišču.

* **Tihotapstvo se ne izplača.** Obmejni finančni organi so v Prosenjakovcih ob meji ustavili sumljivega človeka, ki je nesel s seboj majhen zavojček. Bil je to Adolf L. iz Fokovcev v Prekmurju, ki je hotel vtihotapiti par gumijevih čevljev, veliko rjuhó in razne malenkosti. Izročen je bil glavni carinarnici v Gornji Radgoni, kjer je krivdo takoj priznal in bil kaznovan na plačilo 1500 Din, v primeru neizterljivosti pa na 12 dni zapore. Ker ni imel gotovine za plačilo kazni, je bil odveden v zapore okrajnega sodišča v Ljutomeru.

* **Junak noža.** Predzadnje nedeljo se je vračal iz svojega vinograda na Riglju pri Toplicah na Dolenjskem posestnik Primic v precej vinjenem stanju. Prišedši do domače vasi Sel pri Toplicah je zapazil na vasi nekaj domačih fantov v medsebojnem razgovoru. Trdeč, da so se fantje njemu smejali, je potegnil nož in začel napadati ničesar hudega sluteče in mirne fante. Bratoma Šenicama je zadal več ran, starejšemu celo tri smrtnonevarne. Nato je pričel groziti, da mora tretjega fanta, sina tesarja Zeltrana, ubiti s sekiro. Temu se je posrečilo, da je pobesnelemu napadalcu ušel v domačo hišo, ki so jo hitro zaklenili. Oba ranjena brata so odpeljali k zdravniku v Toplice. Mlajšemu, ki je bil nekaj dni prej potrjen k vojakom, je zdravnik zašil in obvezal precej veliko, a ne nevarno rano, za starejšega brata pa je odredil takojšnji prevoz v bolnico v Novem mestu. Janez Primic je znan pretepač, ki je bil zaradi tepežev že večkrat kaznovan. V treznem stanju je sicer priden delavec, vinjen pa izgubi vsako pamet.

* **Mariborčan izvršil roparski umor v Avstriji.** Dne 18. t. m. je bila umorjena in orošana v Lučanah blizu avstrijsko-jugoslovenske meje najemnica restavracije na gradu Trautenbergu, 55letna Jožefa Magdalena Hölembacherjeva. Morilec je bil kakih 45 let star možki, plavolas, 160 cm visok in je govoril nemško s slovenskim

GAZELA
terpentinovno milo
štedi Vaše perilo!

naglasom. Rabil je besede, ki so običajne med mariborskimi Nemci. Zaradi tega sumi avstrijska policija, da je bil zločinski morilec Mariborčan, in je zato stopila v stike z mariborsko policijo, ki preiskava sedaj skupno z avstrijskimi organi gotove sledove. Morilec je oropal umorjenko za tri bankovce po sto šilingov in 200 šilingov drobiža. Odnesele je tudi črn suknjič, siv klobuk in srjaco z modrim naprsnikom. V suknjiču je bila listnica z 12.000 sovjetskimi rublji.

* **Nasilen kaznjenc.** 28letni Anton Arh iz Vrbanje mora odsedeti v mariborski kaznilnici pet let robije zaradi poskušene umora, ropu, poskušene požiga in nekaj sličnih dejanj. To pa nepridipravu še ni bilo dosti in se je moral zagovarjati pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča zaradi hude telesne poškodbe, ki jo je prizadejal delovodji kaznilnične mizarške delavnice g. Kancu. Senat je Arha obsodil na dve leti ječe, tako da bo moral sedaj vsega skupaj presedeti sedem let.

* **Na 15 let ječe** je bil obsojen zaradi številnih tatvin 24letni Janez Legan iz Dolnjega Globodola pri Mirni peč. Potepin se je v šestih letih že osmič zagovarjal zaradi tatvine.

* **Umobolen sin ubil svojega očeta.** V Gorenji vasi pri Veliki Loki je slaboumen sin Alojzij zahteval od svojega očeta posestnika Janeza Kamina denar. Oče mu seveda denarja ni dal. Sina je to tako razkačilo, da je napadel očeta, ga ubil, nato mu pa vzel denarnico z 280 dinarji in pobegnil.

* **Cigani so vlomili v trgovino** Viktorja Zadržavca v Vogričevcih, pokradli blaga za okoli 25.000 Din in ga, spravljenega v velike cule, hoteli odnesti. Toda na potu jih je zasačil domačin Gregorinčič, ki je baš šel kosit, in jih začel zasledovati. Bilo jih je sedem. Šestim je uspelo, da so odnesli pete in plen, a enega je zgodnji kosec ujel. Spravili so ga v ljutomerski zapor, kjer je izpovedal, da je cigan Ivan Kokaš, doma iz Strigove.

* **Z gnojnimi vilami** so pretepli trije vinjeni mladeniči v Framu 19letnega viničarjevega sina Franja Butulena. Vzrok spopada je bila neka ženska zadevščina. Z vilami so ga prebodli na vratu in po telesu. Hudo ranjenega Butulena so prepeljali v bolnico.

* **Nasilen sosed.** V ljubljansko bolnico so pripeljali posestnika in kovaškega mojstra Antona Mauserja iz Gabrja pri Stični. Mož je sedel s sinon pred hišo in se z njim razgovarjal, tedaj je pa nenadno pristopil k njemu njegov sosed Janez Groznik in ga brez vsakega povoda pahnil čez štiri stopnice pred hišo. Mauser si je dvakrat zlomil levo roko.

* **Noseče matere morajo skušati vsako zateganje odpraviti z uporabo naravne «Frane Jožefove» grenčice.** Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno «Frane Jožefovo» vodo, ker se lahko zauživa in se miho odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. «Frane Jožefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Priprava finih piškotov s kremo

Mešaj v skledi temeljito približno pol ure rumenjakov in 14 dek sladkorja, da postane prav gosto in penasto. Nato stepi v drugi skledi sneg šestih beljakov. Ko je sneg trd, primešaj 14 dek sladkorja. Polovico snega nalahko primešaj rumenjaku, nato primešaj 30 dek fine bele moke, in nazadnje še drugo polovico stolčnega snega. Premešaj vse skupaj še enkrat. V pekačo položi čist bel papir, na papir polagaj z žličico majhne kupčke, za dober prst vsaksebi potem jih speci zlatorumeno. Da pečene lahko odlučiš od papirja, ga pomaži na spodnji strani z vodo. — Kremo za piškote pa napraviš takole: V skledi mešaj prav dobro 12 dek sirovega masla. Ko se je maslo spenilo, prideni štiri rumenjake in mešaj dalje, primešaj še 12 dek sladkorja in nekaj žlic prav

močne kuhane mrzle kave brez cikorije. Krema naj bo gosta. V skledo naloži piškotov, drugega poleg drugega, in sicer ravno stran na znotraj. Nato zlij na pripravljene piškote (morajo pa biti že čisto hladni) za palec na debelo pripravljeno kremo. Nato kremo še enkrat pokrij s piškoti in zlij gor še ostalo kremo. Nato postavi skledo, če mogoče, na led, drugače pa v hladno klet ali v mrzlo vodo. Na hladnem naj stoji vsaj tri ure, da se strdi. Daš kot močnatu jed na mizo. Lahko pa tudi serviraš k čaju.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

TEKMA KOSCEV ZA PRVENSTVO DRAVSKE BANOVINE.

Beričevo pri Ljubljani, junija.

V nedeljo so vse popoldne prihajale na kolesih in peš ogromne množine kmetskega in tudi mestnega prebivalstva v Beričevo, da si ogledajo edinstveno kmeto prireditev. Na strel iz puške je zavilhtelo 45 tekmovalcev svoje bridke kose in so se ne glede na levo in desno pognali za ciljem. Prav razveseljivo je bilo gledati krepke mišičaste roke, ki so valile valove trave v redi. Košnja je bila dokaj težavna, ker je minuli ponedeljek toča hudo stepla vse travnike. Za kmeti so tekmovali kosci-škrici, deset po številu.

Prvo nagrado je dobil Jožef Avsec iz Beričevega, ki je dosegel 26 točk in je postal prvak banovine v čistoči in hitrosti košnje. Za dar je dobil uro z verižico, ki jo je daroval ban g. doktor Marušič, in 200 dinarjev. Drugo nagrado je dobil Ivan Ocvirk iz Št. Jurija ob Taboru, in sicer brzklepalnik in 150 dinarjev ter naslov prvaka v čistoči košnje. Zatem so dobili še nagrade: Ludovik Mastnak iz Dramelj (uro in 100 dinarjev), Jože Gostinc iz Beričevega (pršilnik in 50 dinarjev), Franc Žle iz Beričevega (uro budilko in 50 dinarjev), Alojz Kramar iz Želimelj (pnevmatiko in 50 dinarjev), Ivan Kronovšek iz Orle vasi (listnico in 25 dinarjev), Fr. Lenček iz Kleč, Ivan Grad iz Beričevega in Jože Pelc iz Ribnice pa lepe knjige (dar konzorcija «Jutra») in po 25 dinarjev. V celoti je bilo odlikovanih 27 tekmovalcev.

Pri tekmi koscev-škricev je dobil prvo nagrado Leon Igljč, magistratni sluga, ki že od leta 1896. ni več kosil; drugo urednik Milan Mrovlje, tretjo Josip Toplak in četrto Franc Kocijan, oba iz Ljubljane. Vsi štirje so dobili umetniško izdelane častne diplome. Silen naliiv je hotel kaziti veličastno prireditev, katere se je udeležilo nad 2000 ljudi, vendar pa se je kljub hudemu dežju razvila pri g. Gradu na veseljem prostoru prav prijetna domača zabava.

IVANJKOVSKI DOGODKI.

Kap je zahtevala dve žrtvi. — Neznana vlomilska tolpa. — Vinogradi kažejo lepo. — Sokolska prireditev.

Ivanjkovci, junija.

Dne 5. t. m. je zadela kap gospo Julijano Meškovo, ugledno posestnico v Lahoncih, soprogo bivšega deželnega poslanca g. Antona Meška. Nesla je južno delavcem na njivo in tam našla smrt. Pokopali so jo ob izredno veliki udeležbi prebivalstva 7. t. m. pri Sv. Tomažu.

Hud udarec je 16. t. m. zadel tudi ugledno obitelj nadučitelja v p. g. Ivana Vertota na Runču. Umrla je dobra soproga in mati gospa Ivanka Vertotova, ki jo je dva dni prej zdravo in čvrsto zadela kap. Zapušča 9 otrok, od katerih so šele trije preskrbljeni. Pokopali so pokojnico 18. t. m. pri Sv. Tomažu. Na zadnji poti so jo spremljali tudi šolarji šole na Runču, kjer je g. Vertot deloval dolgo vrsto let. Obema prizadetima rodbinama naše sožalje!

Dolgo v našem okolišu ni bilo slišati o vlomih ali tatvinah. Nedavno so pa vlomili neznan zlikovci v zidanico g. Antona Löschniga v Cero-

vem, pretekli teden pa v zidanico ge. Ide Martinčeve v Strezetini. Kaže, da so storilci bili oba krat preganjeni, ker so utegnili le malo odnesti. Storilci še niso izsledeni.

Letošnja letina kaže do sedaj še povsod prav lepo. Sena je sicer manj kakor lani, na njivah je vse v redu in sadno drevje je tu in tam tudi močno obloženo. Najdejo pa se sadonosniki, ki so prazni. Največ škode je napravil zopet cvetoder. V splošnem računamo torej lahko s srednjim pridelkom.

Krasno pa obetajo vinogradi. Vse, kar je narava pomladit zamudila, je doslej dohitela, tako da danes gotovo nismo nič zadaj. Trta je odcvetela brezhibno. Do sedaj se tudi boleznin na trtl še niso nič kaj pokazale. Upajmo, da bo tako ostalo in da nam bo tudi nebo prizaneslo s hudimi urami. Potrebovali pa bi že dežja. Izdatno deževalo pri nas že ni dva meseca.

Zaradi izredno neugodnega vremena v marcu smo zaostali z delom, kar se še danes zelo pozna. Zaostajamo posebno v večjih vinogradih, ker ni ljudi.

Dne 29. t. m., na praznik sv. Petra in Pavla, bo v naši župniji žegnanje in bo imela naša sokolska četa svojo prireditev popoldne ob 3. v tukajšnji dvorani z burko «Špansko muho» in prosto zabavo. Za 1. december pa se pripravlja četa na malo telovadno akademijo. Prireditev 29. t. m. bo pri nas letos edina večja slovesnot. Pridite!

JUBILEJNI SOKOLSKI ŽUPNI ZLET V MARIBORU.

Maribor, junija.

Bratje in sestre, ki pridete na Vidovo 28. t. m. z vlaki, z avtomobili ali peš na dvodnevni jubilejni župni zlet v Maribor, zberite se ob prihodu osebnega vlaka ob 17.49 samo na prostoru pred glavnim kolodvorom, odkoder Vas bodo člani stanovjskega odseka povedli na razna, po spolu ločena prenočišča. Isto se bo zgodilo pri vseh naslednjih vlakih istega dne. Označeni bodo člani stanovjskega odseka na nadlehtih s trakovi, ki bodo imeli napise: «Stanovjski odsek». Pravočasno prijavljenim se bodo odkazala boljše, drugim pa, kolikor ne bo boljše, manj udobna prenočišča. Prijave se naj pošljejo nemudno na naslov: «Sokolska župa v Mariboru, Narodni dom». Za red in mir v prenočiščih prevzamejo vso odgovornost načelniki in načelnice. Priprave za snaženje obleke in obutve in brisačo je treba prinesiti s seboj. Zamudniki morajo prinesiti s seboj tudi rjuho in Sokoli brez krojev poleg tega še članske znake in izkaznice.

DELOVANJE KOLA JUGOSLOVENSkih SESTER V TRBOVLJAH.

Trbovlje, junija.

Junij je čas, ko vse v naravi hiti, rase in dozoreva. To hitenje v naravi, ko ni časa za spanje, posnema tudi naše Kolo jugoslovenskih sester. Sestre so pridno na delu že ves mesec.

Dne 4. t. m. je društvo priredilo materinski dan v Delavskem domu v Trbovljah s pestrim sporedom. Z ljubkimi deklamacijami so gojenci otroškega vrtca in učenke deklishe šole v Trbovljah ganile udeležence do dna duše. V glasbenih točkah so nastopili: gospe Voduškova, Lukanova in Šulerjeva ter gg. Rudež in Marin. Nudili so nam res lep glasbeni užitek. G. Novak je slavil mater in marsikateri mami v dvorani izvabil solze na lice. Ga. Čargova in g. Les Karel sta dodala v svojem prizoru k pestrosti sporeda.

Zaradi neprikladne ure, ob 15., ni obisk bil tak, kakor bi bilo želeli, vendar pa je bil gmotni uspeh dovoljen, ker je uprava Delavskega doma dala dvorano na razpolago brezplačno.

Dohodek materinskega dne bo porabilo Kolo za obdarovanje starih, ubogih, zapuščenih ženic na Vidov dan popoldne v stari šoli na Vodah v prostorih svoje kuhinje. Da pa bo mogoče obdarovati čimveč ubožic, so se nekatere sestre poudale na trnjevo pot pobiranja prispevkov od hiše

do hiše. Kdor se odzove njihovi prošnji, naj pomni, da bo s svojim darom posušil marsikatero golzo.

MALONEDELJSKO PISMO.

Mala Nedelja, junija.

Prvo letošnje žegnanje na trojiško nedeljo smo prav mirno obhajali. Cerkveni pevski zbor je priredil v Društvenem domu pevski koncert z opereto «Darinko». Prireditelj je dobro uspela in je bil zlasti obisk zunanjih gostov precejšen.

Pri procesiji na Telovo je prav pridno svirala malonedeljska godba. Udeležili so se procesije tudi številni radoslavski gasilci.

Dosedanji uspehi škropljenja sadnega drevja so tudi letos izpodbudili sadjarje, da je večina sadnega drevja škropljena proti sadnim škodljivcem. Kaže, da bomo imeli na jesen zopet obilno sadno letino, kar bo vsaj malo ublažilo denarno krizo.

Naši gasilci so se začeli prav pridno gibati. Nabavili so si tudi brizgalno. Da se nujno potrebno društvo gmotno podpre, je v načrtu gasilska prireditev v nedeljo 19. julija. Vsa sosedna društva se naprošajo, da ta dan upoštevajo in se prireditve v obilnem številu udeležijo.

V nedeljo 21. t. m. je nastopila šolska mladina v Društvenem domu. Ves spored (petje, deklamacije in igra «Povodni mož») je bil izvrstno podan. Nastopajoča deca in učitelstvo sta bila deležna navdušene pohvale sicer maloštevilnega občinstva. Nekatere prireditve se vedno razglašajo na prižnici, zato je čudno, da se tudi za to šolsko vzgojno prireditev obisk ni priporočal raz prižnico.

Nedavno je bilo vlomljeno v trgovino g. Zadržavca v Vogričevcih. Vlomilci so prišli v prostore skozi okno in odnesli vse blago, nakar so jo odmahali proti Cezanjevcem, kjer so si na pokopališču pričeli deliti plen. Tam so jih opazili kosci in takoj poklicali orožništvo. Vlomilsko tolpo sestavljajo medmurski cigani. Upati je, da bo mogoče razkriti tudi vse prejšnje vlome v Ljutomeru in okolici, ki so jih skoro gotovo izvršili isti dolgoprstniki.

VELIKO DIVJO SVINJO USTRELIL.

P o d g r a d pri Novem mestu, junija.

Posestnik g. Gazvoda Jože je 7. t. m. ustrelil veliko staro divjo svinjo, dolgo 1.50 m. Šel je čakati srnjaka v Škrbec pod Gorjanci. Kmalu pa je začul, da se mu je v daljavi kakih 250 m nekaj bližalo. Ko je malo počakal, je zapazil nekaj mladih divjih prašičev. Za njimi sta prišla še oba stara.

Lovec se je takoj pripravil na strel, toda nenadno se mu je vsa svinjska družina umaknila nekam v dolino. Dobro skrit ji je le s težavo sledil. Pa jo je zopet zagledal na vrhu roba kakih 60 m daleč. Ko so se mu živali približale, je na daljavo 25 m oddal strel na največjo žival, ki je takoj padla. Streljal je še na drugega starca in ga ranil, kakor je sklepal po tem, ker je zver zatulila in se vrgla v zrak, nakar je bežala in za njo mladiči.

Lovec je šel gledat ležečo žival. Bila je svinja. Strel ji je šel skozi pleča, drob in prvo nogo.

Gostilničar g. Ambrožič je svinjo razdejal, ljudje pa so pokupili meso. Pravijo, da je bilo dobro in brez vsakega divjega duha. Starka je imela 7 mladičev, zato ni bila tolsta, sicer bi tehtala do 180 kg.

Ker že pišemo, povejmo še, da ima naša šola radio, ki ga pridno obiskujemo osobito ob nedeljah, ko je dovolj časa. Tako imamo domače in tuje koncerte in predavanja kar doma. Tudi napredek.

STRELA JE UŽGALA GOSPODARSKO POSLOPJE.

S v. M a r t i n a Pohorju, junija.

Dne 9. t. m. popoldne so se zbrali nad Svetim Martinom in okolico oblaki, ki so z bliskom in gromom oznanjali hudo uro. Med nevihto je

udarilo v gospodarsko poslopje g. Martina Ačka, po domače Gaberca, posestnika in bivšega župana v Smrečnem, in mu obenem ubilo tudi enega vola.

Hvala v prvi vrsti delavcem in nastavljenecem Počitniškega doma kraljice Marije, ki so bili takoj na kraju požara, nadalje kmetom, fantom in gasilcem od Sv. Martina, ki so prispeli na kraj nesreče in pod vodstvom g. Leopolda Vorše po triurnem gašenju zadušili ogenj, tako da je poslopje le delno poškodovano. Med gašenjem se je poškodovalo nekaj gasilcev.

PREKMURSKI GLASNIK

SMRTNA NESREČA HOTELIRJA.

Murska Sobota, junija.

V petek popoldne se je zgodila v okolici huda nesreča. Hotelir Dobray se je peljal s konjem na svoje zemljišče v Mlajtincih. Pot ga je vodila čez potok Ledavo. Ko je prišel čez most, je zavil s konjem malo v potok, da napoji konja. Čim se je pa hotel v vodi obrniti, je zašel pregloboko in se je voz s konjem prevrnil. Dobray se je pri tem še hudo udaril po glavi in izgubil pod vodo, ker se je zaradi udarca najbrže še onesvestil. V bližini se nahajajoči ljudje so ga kmalu spravili na suho, toda ponesrečenec je bil že mrtev.

Na kraj nesreče se je pripeljal z avtomobilom zdravnik dr. Škrilec, ki seveda ni mogel več pomagati. Utonil je tudi konj, ki se ni mogel oprostiti voza.

Nesrečno preminil Dobray Janez je bil lastnik hotela «Krona» in eden najpremožnejših ljudi v okolici.

Družno orožniškega majorja g. Bojića je zadela huda nesreča. Po kratki bolezni je umrla rodbini hčerka Mirica, stara komaj osem let. Izguba edinke je vzbudila veliko sočutje. Priredili so ji krasen pogreb in grob so ji pokrili prijatelji s cvetjem. Naše sožalje!

Iz Rogaševcev nam pišejo: V nedeljo 28. t. m. napravi tamburaško društvo «Glas Prekmurja» Rogaševci-Serdica pešizlet v Fikšince, obmejno občino, kjer bo izvršilo v gostilni g. Gomboca vidovdansko proslavo, združeno z godbo, govori, petjem, plesom in prosto zabavo. Da pa bo obisk čim večji, se je društvo odločilo, da ne določi nikake vstopnine. S tem bo prireditev dostopna tudi revnejšim slojem. Vabimo naše in bližnje občinstvo, da se te nacionalne prireditve udeleži v čim večjem številu, ker je kraj zelo lepa izletna točka. Začetek ob 15. Zvečer se bo zažgal vidovdanski kres. Naše geslo na Vidov dan bodi: Vsi v Fikšince!

Belokrajinski glasnik

Metliški občinski odbor in novoustanovljeni srez. V petek 19. junija se je vršila izredna seja metliškega občinskega odbora, na kateri se je odbor predstavil novemu in s tem prvemu načelniku metliškega sreza, ki je v lepih besedah obrazložil pomen novega sreza, pozval odbornike, da izrazijo želje občanov in jim obljubil vsestransko pomoč. V imenu odbora je g. načelnika toplo pozdravil odbornik g. Malešič Ivan mlajši, nato pa je g. načelnik nazdravil Nj. Vel. kralju in ministrskemu predsedniku g. Živkoviću.

Po nevihti hudo prizadeta Bela Krajina. Iz Črnomlja nam pišejo, da je v nedeljo proti večeru padala po nekaterih krajih Bele Krajine kakor jajca debela suha toča, ki je v teku četrte ure do kraja pobila vinograde po Stražnem vrhu, Talčjem vrhu, Rožičvrhu, Rodinah, Maverlinu in Doblčki gori. Cesta od Stražnega vrha do Črnomlja je bila polna odbitih vej. Po tleh je ležalo odbito sadje in tu in tam celo kak ubit ptiček. Tudi v bližnji okolici Črnomlja je napravila toča občutno škodo. Hudo prizadetemu prebivalstvu je potrebna nujna pomoč.

NAŠI NA TUJEM

Beda westfalskih rojakov

Essen West, sredi junija.

Dovolite, da tudi mi potožimo svoje gorje. Tukaj v Essen Westu imamo dve društvi, Jugoslovnsko delavsko društvo in Društvo sv. Barbare. Člani obeh smo jugoslovnski državljani, po večini rudarji ali pa rudarski upokoenci, vendar nikakor ne moremo priti do tega, da bi se združili v eno društvo, da bi potem laže zastopali svoje življenjske interese.

Z lanskim 1. novembrom je ustavil Kruppov rudnik obrat v rovu Amaliji. Odpustili so 900 rudarjev, med njimi prav mnogo Jugoslovenov, ki smo sedaj vsi brez dela in zaslužka. Do sedaj smo dobili brezposelno podporo za 26 tednov. Sedaj nam pa le obetajo, da nas bodo poslali nazaj, odkoder smo prišli. Kdor hoče živeti in plačevati stanovanje, gre k Wohlfahrtsamtu (državni dobrodelni urad). Ta nam daje zaenkrat še malo podpore, prav toliko, da se za silo živi. Ko nam bodo še to podporo odvzeli, ne vemo, kaj nam bo početi.

Kdor teh podpirancev dobi zopet delo, mora plačati nazaj vso podporo. Prav malo pa je takih srečnikov, ker delajo tukajšnji časopisi zelo na to, da bi vsak delodajalec zaposloval le nemške delavce.

Pri Kruppovih podjetjih ne dobi noben inozemec dela, temveč samo tisti, ki so vpisani za nemške državljane. Zato se je tudi mnogo naših rojakov iz skrajne potrebe dalo vpisati za nemške državljane, samo da obdržijo delo in kruh. Mnogo prošelj za sprejem v nemško državljanstvo je pa še vloženi.

Tudi v avstrijsko društvo Volksbund se je vpisalo mnogo jugoslovnskih delavcev, da postanejo avstrijski državljani in tako tudi deležni tako zvane krizne podpore. Jugosloveni ne dobivamo te podpore, ker nam pravijo nemški uradniki, da je tudi nemški brezposelniki v Jugoslaviji ne dobivajo.

Tako se vedno bolj manjša število Jugoslovenov tukaj v Essenu, zakaj vsi ti podpiranci so za Jugoslavijo izgubljeni. Zadnje leto smo jih izgubili nad sto. Manjka nam pač takih ljudi, ki bi odločno zastopali naše jugoslovnske interese pri nemških oblastvih.

Mnogo je tukaj Jugoslovenov, posebno mlajših, ki ne znajo več ne pisati ne čitati slovenskega jezika in tudi ne hodijo v naša društva. Mnogo več bi lahko dosegli, če bi se obe slovenski društvi združili. Zakaj torej še čakamo? Nekateri pravijo, da se zato ne moremo združiti, ker ima Društvo sv. Barbare zastavo, ki je bila blagoslovljena v cerkvi, a Jugoslovnsko delavsko društvo da je brezversko. Vsak poznavalec razmer mora to zlobno trditev odkloniti in pripoznati, da tukaj v Essenu rojaki obeh društev hodijo ob nedeljah k maši. Že mesece čakamo Jugosloveni v Essen Westu, da ukrenejo naša jugoslovnska oblastva potrebno, da bi tudi nemško uradništvo spoštovalo pogodbe, sklenjene med našo in nemško državo, saj nas je mnogo tukaj takih, ki smo že nad 40 let v Nemčiji in smo ves čas plačevali davke in smo pustili v Nemčiji tudi vso telesno moč. Če smo imeli dolžnosti, moramo imeti tudi pravice.

Recklinghausen - Suderwich, junija.

Naših rojakov je tukaj še zelo mnogo brez posla. Nekateri še dobivajo brezposelno podporo, drugi pa nobene, ker jim je čas že potekel. Kar se tiče krizne in drugih podpor, ki so jih doma čini deležni, se nam Jugoslovenom dado le v najtežjih primerih. Neozoroženih teh podpor sploh ne dobivajo. Kar nas je družinskih očetov, naš pa tudi najrajši praznih rok odpravljajo.

Nekateri starejši rojaki uživajo že pokojnino. Ta je tudi tako picla pri nekaterih, da si še kurjave ne morejo kupovati.

Obljubljalo se nam je celo vrsto let, posebno v zadnjem času, da bodo cene padle. Pa do danes ni skoro nikjer videti padca cen, nego cene delno še rasejo. Izdatki so dnevno večji, dohodki pa se krčijo.

Stiskali in izmzgavali nas bodo tako dolgo, da nam bo prišla sama od sebe volja, vrniti se v domovino. Kako pa naj se to zopet izvrši, ker še za pot nimamo potrebnih sredstev. Prihranki so izčrpani in živi se je iz rok v usta.

Najnovejše, kar se je v začetku meseca zgodilo pri nas, je, da smo po izpodbudi izseljenškega komisarja g. Deželiča v Düsseldorfu pričeli šolski pouk naše mladine v materinem jeziku. Vse hvale vreden korak! Prejeli smo od g. Deželiča tudi šolske knjige in denarno podporo za šolski tečaj. Vodstvo tečaja je prevzel rojak g. Avgust Korošec, ki prireja pouk redno vsak ponedeljek od 3. do 5. ure popoldne v društvenem lokalu v gostilni gosp. Fritza Karpa, vsako soboto pri solničnem vremenu pa od 4. do 6. ure popoldne izlet v naravo, vaje v petju in pouk v naravi.

Priporočamo ta hvale vreden tečaj vsakomur, ki se zanima za svoj materin jezik, posebno pa opozarjamo vse one starše, ki še niso prijaviili dece za pouk, da to čimprej store. Pozdravljamo vse bralce in bralke «Domovine» v domovini in na tujem.

Jubilej slovenskega rudarja v Nemčiji. To pomlad je praznoval 77letnico življenja v Herne-Holthausenu na Westfalskem bivajoči Franc Kučar, doma z Št. Jurja ob Taboru, ki živi že 34 let v Nemčiji. Kljub dolгим letom, ki jih je preživel v tujini, še prav rad prebira slovenske časnike in je že dolgo let naročnik «Domovine». Lansko leto bi bil praznoval zlato poroko, če bi se ne bil pred 24 leti ločil od svoje še živeče žene. Krepkemu rojaku želimo še mnogo zdravih in veselih let!

ŽENSKI VESTNIK

Zeleni oreh

Ko dosežejo orehi debelost drobnih sliv, jih lahko vkuhamo kot kompot. Godni so v juniju in še začetkom julija. Morajo pa biti še toliko mehki, da jih z lahkoto prebodemo z iglo. Pripravimo jih tako, da vsak oreh na obeh koncih malo obrežemo in večkrat dobro prebodemo z iglo (najbolj prikladna je igla za pletenje nogavic). Nato denemo orehe v svežo vodo, da jim vzame nekoliko pusti okus. Vodo moramo vsak dan po večkrat izmenjati. Tako jih namakajmo in izpirajmo skozi 10 do 14 dni.

Orehi v tem času počrniijo. Umijemo jih še enkrat v sveži vodi, na to jih denemo v vrelo, nekoliko osoljeno vodo. Dobro je, položiti jih, ko so nekoliko vreli, v svežo vrelo in osoljeno vodo, ker tako bolj izgubijo grenkobo. Orehi so kuhani, ko so toliko mehki, da jih z lahkoto prebodemo z iglo; tedaj jih ponovno pustimo čez noč v mrzli sveži vodi. Naslednjega dne jih stresemo na sito in pustimo, da se posuše. Medtem pa skuhamo potrebni sladkor z malo vode, da se potegne (špina).

Na vsako kilo orehov je potrebna kila sladkorja. Sladkorni raztopini dodamo v tenki krpici nekoliko skorje cimta in nekaj žbic. Ko je kuhano, odstranimo krpico z dišavami. Dodati pa je treba istočasno na vsako kilo orehov sok ene limone, ali pa nekoliko dobrega vinskega kisa, kar zboljša okus orehov. Orehe denemo, ko so zavreli, v sladkorno raztopino in med tem, ko tako vro 10 minut, posnemljemo pene, ki se zbirajo. Potem stresemo orehe s sladkorno raztopino vred v porcelanasto posodo in jih pustimo nekaj dni stati, da se dobro prepojijo s sladkorjem. Naposled jih vložimo v steklenice ali vrče. Raztopino sladkorja pa še malo zavremo in jo, ko se je shladila, vlijemo na orehe. Orehi morajo biti popolnoma pokriti s sokom. Posode dobro zavežemo s per-

gamentnim papirjem, pomazanim z beljakom ali gumo; tako da se papir prilepi na posodo in jo tako zanesljivo popolnoma zapre.

Za kuhinjo

Korenček z grahom. Korenček operi, ostrži in zreži, potem pa ga kuhaj pet minut v slanem kropu. Nato ga ocedi. Stresi ga nazaj v kozo in prideni za eno jajce sirovega masla. Kozo nato dobro stresi, da se ves korenček dobro zabeli, potem zalij pol litra vode ali juhe, osoli in dodaj tri kocke sladkorja. Kozo pokrij in tako kuhaj korenček pol ure, potem dodaj četrt litra izluščenega graha in nekoliko zelenega peteršilja. Tako skupaj naj vreta korenček in grah še dvajset minut. Medtem zmečkaj, oziroma zmešaj v skodelici za oreh sirovega masla in žličico moke. Ko si zmešala, prilij to ob vednem mešanju h korenju in kuhaj, da postane omaka gostljata. Potem prilij še osminko litra kisle smetane in pusti enkrat prevreti. Jed daj v skledi kot prikuho na mizo.

Kolerabice s korenjem. Operi in olupiš štiri kolerabice in približno osem korenov. Razreži jih na ploščice (rezine) in jih prevri v slanem kropu. Nato jih ocedi in stresi spet nazaj v kozo, prilij toliko kropa, da so pokrite, osoli in pokrite kuhaj, dokler niso skoraj mehke. Tedaj prideni eno dobro žlico masti (če imaš mast od pečenke, je še posebno dobro) in štiri olupljene in na kosce zrezane krompirje, nato naj vre dalje, da se tudi krompir skuha, kar traja približno pol ure. Nato zmešaj v lončku žlico moke in osminko litra mrzle vode, prilij h kolerabicam, dobro premešaj in naj vre še deset minut, potem je jed gotova. Daš kot prikuho h govejemu mesu.

Cvrtje z zelišči. Pet jajc dobro stepi in premešaj eno žlico drobno sesekljanega zelenega petršilja in žlico drobnjaka ali pehtrana (lahko vzameš tudi meto). Mast razgrej v plitvi ponvi in ocvri cvrtje kakor omleto.

Praktični nasveti

Zaradi velike vročine se jajca hitro pokvarijo. Zato je vsem gospodinjam nujno priporočati, da jajca tedensko oddajajo, ker le tako ne bodo utrpeli nobene škode.

Gobe so začele zopet rasti in nabiralec se nudi prav lep dohodek. Starši naj tudi otroke navajajo na nabiranje gob. Gobe režite na dolgo in tanko in jih sušite tako, da ostanejo lepo bele, ker le take se lahko draže prodajo. Stare in črvice gobe sploh niso za prodajo. Suhe gobe prodajte sproti, ker se cene hitro menjujejo.

ZANIMIVOSTI

× **Silna vročina.** V Italiji je zavladala silna vročina. Bolnice so prenapolnjene od bolnikov, ki imajo solnčarico. Prav taka vročina je v Španiji in na Portugalskem in v Zedinjenih državah Severne Amerike. V New Yorku je zaradi vročine umrlo v nekaj dneh okrog 100 oseb. Celo na Madžarskem je letos taka vročina, kakršne že ni bilo 100 let. V Budimpešti so štirje ljudje umrli za solnčarico.

× **Potopljeni francoski parnik so našli.** Po večdnevem napornem iskanju so naposled našli potopljeni parnik «Saint Philibert». Parnik leži globoko v pesku, komaj 250 metrov od obale. Pesek ga popolnoma pokriva, tako da ga ni bilo mogoče opaziti od zgoraj. Kako bodo parnik dvignili, se še ne ve. Na vsak način pa bo dviganje skrajno težavno, ker se je parnik zaril v pesek in se je vrhu tega še obrnil tako, da za enkrat ne morejo v notranjost. Morali bodo najprvo s posebnimi napravami pesek odkopati. Z delom bodo pričeli takoj, ker potopljeni parnik zelo ovira plovo v tej ožini. Kakor poročajo zadnje vesti, ni utonilo pri nesreči tega parnika le 400, nego okrog 550 ljudi.

× **Čas vesoljnega potopa.** V Carigradu se mudi že več časa nemški starinoslovec profesor Duesberg, ki proučava zlasti vprašanje vesoljnega potopa, o katerem beremo v sv. pismu. Carigradskim novinarjem je rekel Duesberg: «Vprašanje vesoljnega potopa zanima učenjake že dolgo. Danes je namreč nesporno dognano, da se je ta katastrofa res dogodila; to dokazujejo odkritja v mestu Uru, skozi katero je tekla reka Evfrat, in v mestu Kišu, ki se danes imenuje El-o-keimir. To mesto leži vzhodno od starega Babilona. Mesto Kiš je bilo sezidano že nekaj tisoč let pred Kristusom. Stalo je ob reki Evfratu, kar dokazujejo napisi. Po vesoljnem potopu je reka Evfrat spremenila svoj tok, vesoljni potop pa je obe mesti, Ur in Kiš, uničil. Ko so izkopali razvaline obeh mest, so videli, kako so se reči razvijale. Računi dokazujejo, da je moral biti vesoljni potop okoli leta 3500. pred Kristusom.

× **Rusija računa z dobro žetvijo.** Sovjetski tisk napoveduje znaten porast izvoza ruskega žita. Z uvedbo motornih plugov je bilo obdelano mnogo doslej zapuščene zemlje in posejane z žitom.

× **V Moskvi imajo zbiralnico ženskega mleka.** V sovjetski Rusiji si priyoščijo marsikatero novost. Tako so ustanovili v Moskvi zbiralnico ženskega mleka, v katero oddajajo svoje mleko matere, ki ga imajo več, kakor ga potrebuje njihova deca. Po podatkih, ki jih objavlja sovjetski tisk, je bilo zbranih od 30 žen 722 litrov mleka, ki so ga plačali po pet rublev liter. Poleg tega dobivajo matere, ki oddajajo mleko v zbiralnico, še posebno doklado pri preskrbi z živili. Seveda so žene, ki so v poslovnih odnošajih s to zbiralnico, pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Na ta način zbrano mleko razdeljujejo v prvi vrsti med delavsko deco.

× **Ribe na drevju.** Med novimi ribami, ki jih je na svojem potovanju v vzhodnem tropičnem ozemlju našel ameriški prirodoslovec profesor Pearse, so tudi gotove vrste, ki se večji del svojega življenja izogibajo vode in rajši vsrkavajo zrak na kopnem. Na kopnem se počutijo prav dobro in plezajo zelo rade tudi na nižja drevesa in grmovje. Vzrok, zakaj se je telo teh rib prilagodilo življenju na zraku, je iskati v tem, da so tople stoječe vode, iz katerih prihajajo, včasih tako prenapolnjene z živalmi, da nastopi občutno pomanjkanje kisika. Vsaka riba, ki bi bila navezana pri teh razmerah samo na bivanje v vodi, bi morala zato brezpogojno poginiti.

× **Meteorji so zažgali braziljski gozd.** Časopisje poroča, da so 30. avgusta lanskega leta padli trije veliki meteorji v gozd ob reki Curac v Braziliji. Takoj nato je zagorelo lesovje in gozd se je v kratkem spremenil v ogromno goreče morje. Gorel je pragozd brez prestanka cele mesece. Preden se je zgodila nesreča, se je solnce nenadno pordečilo in nebo se je istočasno zmračilo. Potem je padel na zemljo ogromen oblak rdečkastega prahu, ki ga je bil poln ves zrak. Veje in listje se je pokrilo z debelo plastjo tega prahu, iz oblaka pa je bilo slišati sikajoč šum in trikrat je močno eksplodiralo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Nov pastor.

V neko nemško vas je prišel nov pastor. Prve pridige so se udeležili vsi farani, še celo graščak je prišel. Kar pa je novi pastor pridigal, je šlo vsem faranom prav do jeter, posebno graščaku. Novi pastor je namreč bobnel proti alkoholu. Po pridigi je bil povabljen novi pastor v goste h graščaku, katerega je prav skrbelo, kako se bo razvijala gostija brez pijače.

Ze so prinesli tretjo jed, gosjo pečenko, na mizo, ko je začutil graščak tako neznosno žejo, da se je ojunail in vprašal pastora, ali se hude besede, ki jih je govoril proti alkoholu, nanašajo tudi na požirek prav lahkega vina.

«Nikakor ne,» je odvrnil vljudno pastor, «jaz sem se že čudil, da pijete samo vodo.»

«Gospod pastor, veste, saj tudi mi tega drugače ne delamo», je primaknil graščak bliže svoj stol. «Pod vtisom vašega govora, ko ste tako grmeli proti alkoholu, pa smo...»

«Gospod baron,» mu je šepnil na uho pastor, «če bi imeli vi takega mačka, kakršnega sem imel davi jaz, bi bili tudi vi govorili proti alkoholu...»

Nerodna starost.

Neža: «Ko so me na sodišču vprašali, koliko sem stara, prvi hip res nisem vedela, ali jih imam štiri in dvajset ali pet in dvajset.»

Jera: «Koliko si potem rekla?»

Neža: «Dvajset...»

Ni šala.

Sodnik: «Ali ste v sorodu s tožencem?»

Jurčec: «Ne vem.»

Sodnik: «Kakšne šale so to?»

Jurčec: «Nikakšne šale, saj sem najdenček...»

Kino.

Jože: «Kinu se imam vedno zahvaliti za nekaj prijetnih uric.»

Janez: «Ali tako radi hodite v kino?»

Jože: «Ne jaz, ampak moja žena. A takrat grem jaz vselej v gostilno.»

Ne razume.

Zdravnik: «Pojdite v lekarno po zdravilo in vzemite vsak dan po šest kavinih žlic!»

Bolnik: «Kako, gospod zdravnik, če imamo pa samo tri žlice!»

Listnica uredništva

Zorence. Če želite, da notico javimo, nam pošljite dotični list!

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

H. Suttner
Ljubljana 5
Prešernova ulica št. 4.

Tvrška razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštine prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Kajenje je strup.

Vsako se lahko igraje odvadi zdravju škodljivega kajenja z našimi «Ex-tabletam». Po 14 dneh je prenehal kaditi najstrastnejši kadilec, ako je porabljal naše tablete, ki so popolnoma neškodljive. I ovoj stane 30 Din in poština. Popolna kura 5 zavojev 145 Din (10 zavojev 200 Din). Pišite še danes ponjel

Proti pijančevanju je Trezocno!

edino zanesljivo delujoče, absolutno neškodljivo sredstvo. Zavoji po 45 in 75 Din. Popolna kura 200 Din.

Naslov za naročila obeh preparatov: Aurora, Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička ulica br. 38. 86

Bunčani. Mi bi prav radi priobčili vaše dopise, samo jih morate dati potrditi od kakega društva (s podpisom tajnika in z društvenim žigom). Zakaj to zahtevamo, smo že pred meseci

povedali v listnici uredništva. Zlasti porok ne objavljamo brez takega potrdila, ker ne moremo vohati, če si ni kdo zopet izmislil kakšne neokusne šale, oziroma hudobije.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4

Telefon št. 3492.

Mlad samostojen kovaški mojster
se želi poročiti s poštenim dekletom. Pismene ponudbe sprejema uprava «Domovine» pod šifro: «Mlad kovač». 245

Išče se posojilo 6000 do 7000 Din
na vknjižbo. Za pol leta se dá 20% obresti. Ponudbe sprejema uprava «Domovine» pod šifro: «Zanesljiva vrnitev». 248

Samostojna vdova
srednjih let se želi spoznati s preprostim gospodom v Belgiji ali na Holandskem. Ima veselje iti v svet. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro: «Morje». 249

Novе harmonike
izdeluje in vse glasbene instrumente popravlja J a n c v Ljubljani, Bohoričeva ulica št. 9. 195

Okrajne zastopnike
za vse srece sprejemamo; sposobne tudi proti fiksnim plači. Pripravno za upokojene orožnike, učitelje itd. Pismene ponudbe sprejema: «U n i o n», zavarovalna družba v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7/III. 200

150 do 300 dinarjev na dan
zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva. Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana, poštni predal št. 307. 229

Šoferska šola Gojko Pipenbacher,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. Zahtevajte informacije! 236

Smrekovo lubje (čreslo)
kupuje stalno Franc Čebular, usnar na Igu pri Ljubljani. 238

Krasno posestvo,
ki meri 12 in pol orala in je 15 minut oddaljeno od Slovenske Bistrice, proda Vinko Vrečko, Kovača vas, pošta Slovenska Bistrica. 246

Proda se lepo posestvo
v izmeri približno 9 oralov zemlje (njive, vinograd, sadonosnik, travniki in gozd) v občini Očeslavcih. Zemljišče je dobro obdelano, poslopje in preša pa v dobrem stanju. Natančnejše podatke glede prodaje daje Jakob Kovačič, posestnik na Očeslavskem vrhu, pošta Ivanjci. 247

Popoldne pri sestanku in pri kavi prav rada Zlatica vsem damam pravi: »Vem, da vam vseč je moje stanovanje in delo, ki ga jaz opravljam zanje,

da belo je in čisto, vedno snažno. Za mene to je vedno najbolj važno, da milo Zlatorog se uveljavi, ker vse čistilne posle mi opravi.«

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Za tople poletne dni

39.-

Vrsta 4541-05

Za vaše ljubljence so potrebni ko nastopijo poletni dnevi, lahki in higijenski čevljički. Evo jih! Neverjetno poceni so, iz belega lanenega platna, z gumastim podplatom.

čevlji z gumastimi podplati.

Nekoliko milijonov parov te obutve izvozimo v tropske kraje. Zaradi ogromnega povpraševanja nam je uspelo proizvajanje izpopolniti, cene pa znižati tako, da jih kupi lahko vsakdo. Obiščite naše prodajalnice, prijetno boste iznenadeni z našimi novimi modeli in našimi neverjetno niskimi cenami.

39.-

Vrsta 4232-37

Otrokom so za igranje, skakanje in letanje ti čevljički neobhodno potrebni. Izdelani so iz čvrstega sivega platna, prilagajo se nogi, lahko se čistijo in so trpežni.

49.-

Vrsta 4235-37

Čevlji za tenis iz belega platna s podplatom iz krepa ali z vulkaniziranim podplatom. Radi jih nosijo vsak dan v vročih krajih.

59.-

Vrsta 1195-03

Tudi moda je zastopana pri teh čevljih. K lahki poletni obleki bele, sive ali drap-barve, okrašeni s paspulami raznih barv.

59.-

Vrsta 1150-30

Evo čevljev z živjejšimi kombinacijami, takih, da po naravi ustrezajo vašemu kroju in vaši obleki. Za malo denarja vam je omogočeno nositi čevlje zadnje mode. Drap-platno, kombinirano z rjavim.

69.-

Vrsta 2145-09

Te platnene čevlječke z nizko gumasto peto smo vam pripravili v raznih barvah, in sicer sive, črne, drap in bele.

49.-

Vrsta 4438-00

Platneni polčevlji za gospode z gumastim podplatom, izvrstni za popoldanske izprehode ob soparnih dneh.

Kupujte samo tedaj,
ako vam ugaajajo!

Rata

99.-

Vrsta 1137-03

Poletni polčevlji iz belega ali sivga platna. Jako so lahki in udobni. Sivi za dnevno porabo, beli za izprehode.

Zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro svetovnoznana tvrdka

H. SUTTNER LJUBLJANA 5

Prešernova ulica št. 4.

Zadnje novosti prstanov, verižic, zapestnic, napsrskih igel (brož) itd.

Predelavanje zlatih stvari; izdelovanje tudi po želji.

Tvrdka razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga vam pošlje zastonj in poštine prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Mlinske kamne za belo in črno meljavo, sita svilena, volnena in žična, jermena za vsakteri pogon, tudi za mlatilnice, in ostale mlinske potrebnosti nudi najceneje

Brcar & Comp. Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35

Zahtevajte cenik

Glasbila za vse!

Violine od Din 89—
Gitarre od Din 199—
Trompete od Din 490—
Harmonike od Din 85—
Kromatične in klavirske harmonike, jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK

na največje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezplačen pouk v sviranju. Navodila v ceniku.

Najnovijeje dvokoleso z motorčkom 1 1/2, K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

KJE TIČI VZROK?

V revmatizmu, trganju v sklepih, živčnih bolečinah? Mogoče posledice prehlajenja? Večinoma je vzrok v takih primerih nezadostna nega telesa. Veliko ljudi rabi že čez 34 let okrepjujoče sredstvo za olajšanje bolečin, hišno zdravilo in kozmetikum: Fellerjev «Elsa-fluid», ver si zna ohraniti stalno zd. avje. Rabijo ga za mazanje in cenijo njegov učinek zoper kašelj, hripavost, bolečine v vratu in prsih, potem zoper hripo in nahod, rabijo ga tudi notranje pri neugodnem občutku itd.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Fellerjev «Elsa-fluid» se dobiva v lekarnah in sličnih trgovinah v poskusnih steklenicah po 6 Din, dvojnih steklenicah po 9 Din ali v specialnih velikih steklenicah po 26 Din. Poštni zavitek z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi ali z velikima specialnima steklenicama 62 Din; trije taki zavitki samo 139 Din pri lekarnarju

EVGENU V. FELLERJU, Stubica Donja
Elsa-trg 360. Savska banovina.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Zivčne bolezni.

Njihov vzrok in način zdravljenja s pomočjo ekstrakta (kot je «Kalefluid» D. Kaleničenka) iz življenjskih žlez mladih živali. Že po enem tednu se občuti znatno izboljšanje, a po prenehanju polnem kurzu nervoznost poneha in prejšnji bolnik postane zopet zdrav in energičen.

Brezplačna literatura «Zdravljenje bolezni». Obrnite se na naslov: Beograd, Kralja Milana 15, biro «Kurir», Miloš Marković.

«Kalefluid» prodajajo vse lekarne in drogerije. Dobiva se tudi v manjših steklenicah po 60 Din.